

TIR- märkmike töötlemine infosüsteemis NCTS
(kasutusjuhend kliendile)
(seisuga 17.02.2011)*

Käesolevas juhendis kirjeldatakse klientidele TIR-märkmike töötlemist veebipõhises transiidi andmevahetuse süsteemis (NCTS) nii turvalisuse ja julgeolekuandmetega kui ilma. Vajadusel viiakse juhendisse sisse muudatused.

* Muudatused seisuga 17.02.2011 lk 18, 22, 23, 24, 27, 31 on toodud hallil taustal.

Sisukord

1. SISSEJUHATUS.....	3
1.1 PÕHJUSED JA EESMÄRGID	3
1.2 NCTS -SÜSTEEMIST	3
1.3 KASUTATUD LÜHENDID JA MÕISTED	10
2. NCTS SÜSTEEMI KLIENDI TÖÖLAUD	13
2.1 MENÜÜPUNKTID JA LOENDID	13
2.2 KASUTATAVAD NUPUD SÜSTEEMIS	14
3. MUSTANDID	16
3.1 MINU MUSTANDID	16
3.2 KÕIK MUSTANDID	17
3.3 SISESTA UUS. DEKLARATSIOONI SISESTAMINE	18
3.3.1 TIR-kviitung julgeoleku andmetega.....	18
3.3.2 TIR-kviitung.....	33
4. DEKLARATSIOONID	36
4.1 ALUSTAMISE DEKLARATSIOONID.....	37
4.2 LÕPETAMISE DEKLARATSIOONID	37
4.2.1 Volitatud kaubasaaja loend.....	38
4.3 KÕIK DEKLARATSIOONID	41
4.4 DEKLARATSIOONI KORRIGEERIMINE.....	41
4.5 DEKLARATSIOONI TÜHISTAMINE/KUSTUTAMINE	42
5. TIR-MÄRKMIKUD	42
6. ARUANDED	43
7. PÄRINGUPROTSEDUUR.....	43

Lisa 1. Vastavustabel. (TIR-märkmik vs NCTS)

1. Sissejuhatus

1.1 Põhjused ja eesmärgid

Alates **1.jaanuarist 2009** kohustati TIR-märkmiku valdajat või tema volitatud esindajat edastama Euroopa ühenduse lähte- /sisenemistolliasutusele elektroonseid TIR-märkmiku eelandmeid ühenduse transiidisüsteemi (NCTS) ning ühenduse tolli kõnealuste andmete elektrooniliseks vahetamiseks ühenduse liikmesriikide vahel.

Alates **1.juulist 2009** võeti Euroopa ühendusse sisenevate ja sealt väljuvate kaupade impordi ja ekspordiga seotud riskide vähendamiseks kasutusele turvalisuse ja julgeoleku riskianalüüs, s.t rakendused nn turvalisuse ja julgeolekumeetmed üle tollipiiri toimetatava kauba suhtes ning uued tolli infosüsteemid.

Põhjaliku riskianalüüsi ning ennetavate kontrollimeetmete võimaldamiseks määratakse vastavalt kaupade, transpordi või ettevõtjate liigile erinevaid ajakavasid ja eeskirju, mis kohustavad edastama ühenduse tollile saabumis- või väljumiselset teavet ühenduse tolliterritooriumile sisenevate või sealt väljuvate kaupade kohta elektroonselt.

Selleks, et tagada ühiskonna kaitse võrdväärne tase ühenduses asjakohaste riskipõhiste kontrollimeetmete kaudu, tuli Euroopa ühenduses rakendada impordi kontrollisüsteem (ICS) ning täiendada ekspordi kontrollisüsteemi (ECS) ja transiidi andmevahetuse süsteemi (NCTS).

Kuna elektrooniliste turvalisuse ja julgeolekuandmetega ülddeklaratsioonide kehtestamise menetlus on kompleksne, tekkis rakendusmenetluse käigus ootamatuid viivitusi, mistõttu kõigil ettevõtjatel ei olnud võimalik sel eesmärgil kasutada infotehnoloogiat ja arvutivõrke alates 1.juulist 2009. Seetõttu kehtestati ühenduse nn üleminekuperiood elektrooniliste ülddeklaratsioonide esitamiseks kuni 30.detsember 2010. Üleminekuperioodi ei kehtestatud siiski turvalisuse ja julgeolekuandmetega ekspordideklaratsiooni esitamisel.

Alates 1.jaanuarist 2011 on ettevõtjal kohustus Euroopa ühenduse tollile turvalisuse ja julgeolekuandmetega ülddeklaratsiooni esitamine sisenemisel ja ülddeklaratsiooni esitamine väljumisel, kui eelnevalt ei ole esitatud ekspordideklaratsioon.

1.2 NCTS -süsteemist

1.2.1 Üldine

Elektroonse transiidisüsteemi NCTS eesmärgiks on võimaldada ettevõtjal edastada ühenduse tollile elektroonseid eelandmeid (sh ka turvalisuse ja julgeolekuandmeid) TIR-märkmiku katte all liikuva kauba kohta kui ka esitada tollideklaratsioone ühis- /ühenduse transiidiprotseduuril liikuva kaubale (*edaspidi transiidideklaratsioon*) ning ühenduse tolliasutustel neid andmeid (elektroonsed sõnumeid) omavahel vahetada.

Euroopa ühenduse turvalisuse ja julgeoleku meetmete rakendamiseks arendati Maksu-ja tolliametis (*edaspidi* MTA) 01.07.2009 transiidisüsteem NCTS, mis asendas seni transiidideklaratsioonide elektroonseks esitamiseks kasutusel olnud süsteemi ENCTS ja TIR-veo elektroonsete eelandmete edastamiseks kasutatud TIR-süsteemi.

Alates 01.07.2009 on MTA transiidisüsteemis NCTS loodud võimalus transiidiprotseduuri lõppemise kohta tõendite saamiseks läbi viia päringuprotseduure sihttolliasutusega,

printsipaaliga, Eesti TIR-märkmiku valdajaga ning vajadusel teostada maksude sissenõudmise protseduure.

Erinevate andmete edastamiseks on MTA NCTS süsteemis loodud olenevalt transiidist ja andmete koosseisust järgmised võimalused:

- a) TIR-kviitung julgeoleku andmetega;
- b) TIR-kviitung;
- c) Transiidideklaratsioon julgeoleku andmetega;
- d) Transiidideklaratsioon

“TIR-kviitung julgeoleku andmetega”

“TIR-kviitung julgeoleku andmetega” korral edastab ettevõtja tollile TIR-kviitungi andmed ning sisenemise või väljumise ülddeklaratsiooni, s.t transiidideklaratsiooni turvalisuse ja julgeoleku andmetega (vastavalt komisjoni määruse (EMÜ) nr 2454 (rakendusmäärus) lisaga 30A nõutud andmekoosseis).

Piiriületuse kiirendamiseks ja halduskoormuse vähendamiseks on soovitatav alati turvalisuse ja julgeoleku andmed esitada transiidideklaratsioonil süsteemi NCTS vahendusel, kui kaup toimetatakse ühenduse tolliterritooriumile või kaup lähetatakse ühenduse tolliterritooriumilt transiidi protseduuriga (kui eelnevalt ei ole esitatud ekspordideklaratsioon).

“TIR- kviitung”

“TIR- kviitung” korral edastab ettevõtja tollile TIR-kviitungi andmed ilma turvalisuse ja julgeoleku andmeteta.

Kauba toimetamisel ühenduse tolliterritooriumile tuleb “TIR-kviitung” korral esitada piiritolliasutusele eraldiseisvana (turvalisuse ja julgeoleku andmete esitamiseks) sisenemise ülddeklaratsioon või kauba lähetamisel ühenduse tolliterritooriumilt väljumise ülddeklaratsioon (kui eelnevalt ei ole esitatud ekspordideklaratsioon).

Märkus

Mitme mahalaadimisega TIR-vedude korral järgmise veoetapi jaoks ühenduses elektroonsete TIR-veo eelandmete edastamisel tollile esitatakse ettevõtja poolt “TIR-kviitung” andmed.

“TIR-kviitung” (ilma turvalisuse ja julgeolekuandmeteta TIR-kviitung) ja “TIR-kviitung julgeolekuandmetega” töötlemine erinevad teineteisest ainult andmekoosseisu poolest.

NCTS-süsteem on veebipõhine, st teda saab kasutada igast arvutist, millele on ligipääs internetile. NCTS-süsteemis TIR (NCTS) rakenduse kasutamiseks tuleb süsteemi sisselogimiseks kasutada kas interneti pankka või MTA veebilehel (www.emta.ee) olevat linki e-maksuameti /e-tolli siseneda, mille kasutamiseks peab olema MTA poolt antud vastav õigus.

Ettevõtted peavad oma töötajaid volitama e - Maksuametis TIR (NCTS) rakenduse kasutamiseks analoogselt teiste e - Maksuameti rakendustele volituste taotlemise protseduuriga.

Omades infosüsteemi NCTS kasutamise õigust saavad isikud edastada NCTS-süsteemi elektroonseid TIR-veo andmeid ning pärida infot nende töötamise käigu kohta.

NCTS kasutamise õigust omavad isikud, kes ei ole TIR-märkmiku valdajad ja osutavad TIR-veo elektroonsete andmete edastamise teenust, sisenevad süsteemi eraisiku alt.

Kolmandate riikide TIR-märkmiku valdajatel on võimalus lisaks e-maksuamet/e-tolli kasutamise õigust omava isiku teenuse kasutamisele veel ka võimalus lähetolliasutusele ühenduses või ühendusse sisenemise tolliasutusele elektroonsete TIR-veo andmete tasuta edastamiseks kasutada Rahvusvahelise Maanteetranspordi liidu (IRU) eeldeklareerimise süsteemi (TIR-EPD süsteem).

Ligipääsuõiguste taotlemiseks IRU TIR-EPD süsteemi peavad TIR-märkmiku valdajad pöörduma oma rahvusliku garantiühingu poole. Eesti TIR-märkmiku valdajatel palume TIR-EPD süsteemi ligipääsuõiguste taotlemiseks pöörduda ERAA poole (TIR-veo eelandmete edastamiseks teiste liikmesriikide tollidele TIR-EPD süsteemi vahendusel).

Vaatamata TIR-märkmiku valdajale tekkivale kohustusele esitada ühenduse tollile TIR-veo eelandmed elektroonselt ja ühenduse tolli kohustusega edastada ühenduses elektroonseid TIR-veo andmeid, jääb jätkuvalt ja muudatusteta Euroopa ühenduses juriidilise dokumendina käibima paberkandjal TIR-märkmik kui tollideklaratsioon ja garantiidokument.

TIR-vedude tollivormistus paberkandjal TIR-märkmikus jätkub vastavalt TIR-konventsioonis ja Maksu-ja Tolliameti juhendis "TIR-märkmiku tollivormistus" sätestatud nõuetele ning Transiidi käsiraamatule (TIR-protseduur).

Saabudes kaubaga TIR-veoetapi lähte-, /vahe- ja sihttolliasutusse esitab TIR-märkmiku valdaja maanteesõiduki või konteineri koos veosega ja sellega seotud TIR-märkmikuga ning TIR-veoga seotud saatedokumentidega kontrollimiseks igas TIR-veo lähte-, /vahe- ja sihttolliasutuses.

1.2.2 TIR-märkmiku valdaja ja NCTS süsteem

Transiidideklaratsiooni esitamine süsteemi NCTS vahendusel on ettevõtjale kohustuslik.

TIR-märkmiku valdaja (printsipaal TIR-vedudel) või tema volitatud esindaja vastutab ühenduse tollile elektroonselt edastatud TIR-veo andmete (sh ka turvalisuse ja julgeolekuandmete) edastamise ja nende andmete õigsuse eest.

Tollile elektroonselt transiidisüsteemi NCTS vahendusel edastatud TIR-veo eelandmete ja paberkandjal esitatud TIR-märkmiku andmetes ei tohi esineda erinevusi.

TIR-veoetapi alustamisel tolliametnik veendub ettevõtja poolt NCTS süsteemi vahendusel elektroonselt edastatud TIR-veo eelandmete vastavuses paberkandjal TIR-märkmikus esitatutele. Andmete erinevuste korral palutakse ettevõtjal kas edastada uued elektroonsed TIR-veo eelandmed või valdaja teadmisel ja nõusolekul viiakse süsteemi vajalikud parandused.

Erinevuste korral, elektroonselt edastatud TIR-veo andmete ja paberkandjal märgitud TIR-märkmiku andmete vahel, lähtutakse TIR-märkmikus esitatud teabest.

Kui veoetapi alustamise TIR-kviitung on edukalt sisestatud TIR-süsteemi ning läbinud edukalt ka vastavad kontrollid, siis kaup vabastatakse TIR-veoetapi alustamise lähetolliasutuse poolt transiidiks (TIR-veoks).

Veoetapi alustamise tolliasutus edastab veoetapi lõppemise sihttolliasutusele sisemaal või riigist väljumise vahetolliasutusele sõnumi IE001 "Eeldatava saabumise teade (AAR-teade)",

mistõttu on sihttolliasutusel enne saadetise saabumist teada TIR-veo üksikasjad, võimaldades eelnevalt otsustada, milline kontroll on vajalik. TIR-kviitung jääb järelevalve alla.

TIR-veoetapi alustamise lähtetolliasutusel lisatakse TIR-märkmiku rohelisele kviitungile nr 2 (olenevalt edastatud andmekoosseisule) NCTS süsteemist väljatrukitud ning triipkoodiga varustatud transiidi saatedokument (TAD dokument) või transiidi turvalisuse ja julgeoleku transiidi saatedokument (TSAD).

Transiidi saatedokument (TAD või TSAD), kinnitatuna antud TIR-veoetapi rohelise kviitungi juurde liigub koos kaubaga ja TIR-märkmikuga antud TIR-veoetapi lõppemise sihttolliasutusse ühenduses.

Märkus

MTAs on transiidi saatedokumendi väljatrukk analoogne turvalisuse ja julgeoleku andmetega transiidi saatedokumendiga, s.t TSAD kujul.

Kui transiidi saatedokument sisaldab julgeolekualast teavet, märgitakse süsteemi poolt lahtrisse "Julg.dekl" kood "S". Kui kõnealune dokument ei sisalda julgeolekualast teavet, jätab süsteem lahtri tühjaks.

Veoetapi lõppemise sihttolliasutusel esitab TIR- märkmiku valdaja või tema volitatud esindaja TIR-märkmiku koos transiidi saatedokumentidega ning kaubaga kontrollimiseks. Ametnik kontrollib paberandjal TIR-märkmikus ja saatedokumentidel ning elektroonselt NCTS-süsteemi vahendusel esitatud TIR-veo andmete vastavust. Tolliametnik, alustades vormistust süsteemis, otsib NCTS-süsteemist üles vastava TIR-kviitungi (TAD või TSAD dokumendil oleva MRN numbriga või TIR-märkmiku numbriga alusel). Veoetapi lõppemise tolliasutus edastab veoetapi alustamise tolliasutusele sõnumi IE006 "Saabumisteatis".

TIR-veoetapp vabastatakse järelevalve alt veoetapi alustanud lähtetolliasutuse poolt pärast seda, kui veoetapi lõppemise tolliasutusest ühenduses on veoetapi alustamise tolliasutusele saabunud sõnum IE018 "Veoetapi lõpetamise tolliasutuse kontrollitulemused".

Olenevalt kontrollitulemustest vabastatakse veoetapp järelevalve alt süsteemi NCTS poolt kas automaatselt või erinevuste korral ametniku poolt käsitsi (lõpetamiseks piisavate dokumentide hankimisel ja olemasolul tehtud otsuse põhjal).

Alates 1.juulist 2009 võimaldab transiidisüsteem NCTS transiidiprotseduuri lõppemise tõenduste hankimiseks läbi viia elektroonseid päringuprotseduure.

Juhtudel kui protseduuri ei saa lõpetada sihttolliasutusele tehtud järelepäringu tulemuse põhjal, saadetakse TIR-märkmiku valdajale elektroonne järelepäring lõpetamata veo kohta (sõnum IE140).

TIR-märkmiku valdaja peab tollile vastama 28 päeva jooksul (vastavalt ühenduse RS artiklile 455a lg 5).

Vt päringuprotseduuridest MTA NCTS-süsteemis täpsemalt käesoleva juhendi 7.punkti "Päringuprotseduur transiidisüsteemis NCTS".

1.2.3 Turvalisuse-ja julgeolekuandmetega transiidideklaratsioon (sh TIR)

Alates 1.jaanurist 2011 on ettevõtjal kohustus Euroopa ühenduse tollile turvalisuse ja julgeolekuandmetega ülddeklaratsiooni esitamine sisenemisel ja ülddeklaratsiooni esitamine väljumisel, kui eelnevalt ei ole esitatud ekspordideklaratsioon.

Kauba toimetamisel ühenduse tolliterritooriumile või kauba lähetamisel ühenduse tolliterritooriumilt transiidi protseduuriga (s.t TIR-märkmiku katte all liikuvad kaubad kui ka ühis- /ühenduse transiidiprotseduuril liikuvad kaubad), on transiidi deklaratsiooni esitajal võimalik valida, kas ta esitab:

- transiidideklaratsiooni ülddeklaratsiooni rollis (s.t turvalisuse ja julgeoleku andmetega) süsteemis NCTS (MTA NCTS süsteemis “TIR-kviitung julgeolekuandmetega”) või;
- lisaks transiidideklaratsioonile (MTA NCTS süsteemis “TIR-kviitung”) esitab eraldiseisva ülddeklaratsiooni sisenemisel süsteemi ICS või eraldiseisva ülddeklaratsiooni väljumisel süsteemi ECS2 (kui eelnevalt ei ole esitatud ekspordideklaratsiooni).

Kauba lähetamisel ühenduse tolliterritooriumilt transiidi protseduuriga tekib vajadus eespool nimetatud valiku tegemiseks turvalisuse ja julgeoleku andmete esitamisel vaid juhul, kui transiidi protseduurile ei eelnenud eelneva toiminguna juba ekspordideklaratsiooni esitamist. Kui eelnevalt esitati ekspordideklaratsioon, siis transiidi protseduuril turvalisuse ja julgeoleku andmeid enam ei nõuta (kuna julgeoleku ja turvalisuse riskianalüüs on juba tehtud ekspordideklaratsiooni alusel).

Piiriületuse kiirendamiseks ja halduskoormuse vähendamiseks on soovitatav alati turvalisuse ja julgeoleku andmed esitada transiidideklaratsioonil süsteemi NCTS vahendusel, kui kaup toimetatakse ühenduse tolliterritooriumile või kaup lähetatakse ühenduse tolliterritooriumilt transiidi protseduuriga (kui eelnevalt ei ole esitatud ekspordideklaratsioon).

Transiidideklaratsiooni andmeid võib kasutada sisenemise või väljumise ülddeklaratsioonina, kui on täidetud alljärgnevad tingimused:

- kaubad tuakse ühenduse tolliterritooriumile või viiakse sealt välja transiidi protseduuriga;
- transiidideklaratsiooni andmeid vahetatakse infotehnoloogia ja arvutivõrgu abil;
- andmed hõlmavad tollikoodeksi rakendusmääruse lisas 30A nõutavaid kõiki andmeid.

Tähtajad

Põhjaliku riskianalüüsi ja asjakohaste riskipõhiste kontrollimeetmete võimaldamiseks on ettevõtjatele kehtestatud tähtajad ja eeskirjad, millega on nad kohustatud tolliasutuste andma saabumis- ja väljumiseelset teavet ühenduse tolliterritooriumile toodavate või sealt väljaviidavate kaupade kohta.

Maanteetranspordil esitatakse sisenemise ülddeklaratsioon vähemalt 1 tund enne ühenduse tolliterritooriumile asuvasse sisenemistolliasutusse saabumist (RS artikkel 184a lg4) ja väljumise ülddeklaratsioon vähemalt 1 tund enne väljumistolliasutusest lahkumist (RS artikkel 592b lg 1d).

Sisenev suund

Ettevõtjal on soovitatav piiritolliasutusele alati esitada turvalisuse ja julgeoleku andmed transiidideklaratsioonil (transiidideklaratsioon sisenemise ülddeklaratsiooni rollis) süsteemis NCTS vahendusel (MTAs “TIR-kviitung julgeolekuandmetega”).

Kui ettevõtja edastab süsteemi NCTS TIR-veo eelandmed ilma turvalisuse ja julgeoleku andmeteta (MTAs “TIR-kviitung” andmed), siis tuleb piiritolliasutusse esitada eraldiseisvana sisenemise ülddeklaratsioonil (ENS) süsteemi ICS turvalisuse ja julgeoleku andmete edastamiseks.

Mitme mahalaadimisega TIR-vedude korral järgmise veoetapi jaoks elektroonsete TIR-veo eelandmete edastamisel tollile esitatakse ettevõtja poolt “TIR-kviitung” andmed.

Väljuv suund

Märkus 1

Kaupade ekspordil kehtib ettevõtjale turvalisuse ja julgeolekuandmete esitamise kohustus juba alates 01.07.2009. Turvalisuse ja julgeolekuandmed esitatakse tollile üldjuhul koos tollideklaratsiooni andmetega. MTAs esitatakse turvalisuse ja julgeolekuandmetega ekspordideklaratsioon süsteemis Complex.

Kui transiidi protseduurile (sh TIR-veole) eelneva toiminguna esitati juba ekspordideklaratsioon või tollilaost re-ekspordideklaratsioon, siis transiidi protseduuril turvalisuse ja julgeoleku andmeid süsteemis NCTS enam ei nõuta (kuna julgeoleku ja turvalisuse riskianalüüs on juba tehtud ekspordideklaratsiooni alusel).

Märkus 2

Kui transiidi protseduurile eelneva toiminguga tollideklaratsiooni esitamine ei ole nõutav (reeksport vabatsoonist või tolliterminalist), siis esitatakse julgeoleku ja turvalisuse andmed väljumise ülddeklaratsiooniga. On võimalik valida:

- Ettevõtjal on märkuses 2 nimetatud juhtudel soovitatav alati esitada turvalisuse ja julgeoleku andmed transiidideklaratsioonil (transiidideklaratsioon väljumise ülddeklaratsiooni rollis) süsteemi NCTS vahendusel (MTAs “TIR-kviitung julgeoleku andmetega”).
Sihttolliasutusse piiril liigub TIR-märkmik koos NCTS süsteemist väljatrükitud turvalisuse ja julgeolekuandmetega transiidi saatedokumendiga TSAD (lahtris “Julg.dekl” on süsteemi poolt antud kood “S”).
- Kui aga märkuses 2 nimetatud juhtudel edastatakse transiidideklaratsiooni andmed süsteemi NCTS ilma turvalisuse ja julgeolekuandmeteta (MTA süsteemis NCTS “TIR-kviitung”), siis tuleb piiritolliasutusele eraldiseisvana edastada ka väljumise ülddeklaratsioon (VÜD) süsteemis ECS 2.
Sihttolliasutusse piiril liigub TIR-märkmik koos NCTS süsteemist väljatrükitud turvalisuse ja julgeoleku andmeteta transiidi saatedokumendiga (lahtris “Julg.dekl ei ole süsteemi poolt antud koodi “S”).

Kokkuvõtvalt

Kui transiidideklaratsiooni (sh TIR-märkmiku) alusel ühendusse sisse toodava või välja viidava kauba kohta ei ole elektroonselt edastatud turvalisuse ja julgeoleku andmeid (lisa 30A andmed), siis tuleb ühenduse tollile edastada transiidideklaratsioonile lisaks sisenemisel ENS (sisenemise ülddeklaratsioon) või väljumisel VÜD (väljumise ülddeklaratsioon), kui eelnevalt ei ole esitatud ekspordideklaratsioon.

1.2.4 Asendustoimingute korral turvalisuse ja julgeolekuandmete esitamine

Vastavalt RS artiklile 340b lõikele 7:

“Asendustoiming – paberdokumentide kasutamisel põhinev protseduur, mis on ette nähtud selleks, et võimaldada transiidideklaratsiooni esitamist ja kontrollimist ning transiitvedu, kui elektroonilist standardprotseduuri ei saa rakendada”.

Vt ka “asendustoimingu” mõistet käesoleva juhendi punktis 1.3.

Turvalisuse ja julgeoleku ja andmete edastamiseks asendustoimingute korral tuleb piiritolliasutusele, vastavalt Komisjoni 30.aprilli 2009 määrusele (EÜ) nr 414/2009, **lisaks TIR-märkmikule vormistada paber kandjal sisenemise ülddeklaratsioon või väljumise ülddeklaratsioon** (kui eelnevalt ei ole esitatud ekspordideklaratsioon), kasutades selleks kõnesoleva määruse lisa 45i sätestatud näidisele vastavat turvalisuse ja julgeoleku paber kandjal dokumenti (**SSD**). Kui kaubasaadetis, mille kohta ülddeklaratsioon esitatakse koosneb rohkem kui ühest kaubaartiklist, lisatakse turvalisuse ja julgeoleku dokumendile lisa 45j näidisele vastav kaubanimetuse kiri (**SSLol**). Kaubanimetuse kiri on turvalisuse ja julgeoleku dokumendi lahutamatu osa.

Asendustoiminguteks vajalikud dokumendid (sh eelnimetatud SSD vorm) on kliendil võimalik leida MTA kodulehel Interneti lehel järgmiselt: www.emta.ee - Üldinfo – Blanketid ja Vormid – Tolliblanketid – Tollideklaratsioonid.

Kui transiidideklaratsiooni (sh TIR-märkmiku) alusel ühendusse sisse toodava või välja viidava kauba kohta ei ole esitatud turvalisuse ja julgeoleku andmeid (lisa 30A andmed), siis tuleb ühenduse tollile esitada transiidideklaratsioonile lisaks sisenemisel ENS (sisenemise ülddeklaratsioon) või väljumisel VÜD (väljumise ülddeklaratsioon), kui eelnevalt ei ole esitatud ekspordideklaratsioon.

1.2.5 Tolliametnik ja NCTS-süsteem. Elektroonne andmevahetus tolliasutuste vahel

Toll kontrollib TIR-märkmiku valdaja poolt tolliasutusse kontrolliks esitatud veost TIR-märkmiku valdaja või tema volitatud esindaja poolt täidetud TIR-märkmiku teabe ja esitatud elektroonsete andmete ning saatedokumentide põhjal.

TIR-veoetapi alustamisel peab tolliametnik veenduma elektroonselt edastatud TIR-veo eelandmete vastavuses paber kandjal TIR-märkmikus esitatutele ning andmete erinevuste korral on kohustatud võtma kasutusele vajalikud meetmed.

Olenevalt olukorrast paludes ettevõtjal kas edastada uued elektroonsed TIR-veo eelandmed või valdaja teadmisel ja nõusolekul viib süsteemi vajalikud parandused.

Erinevuste korral elektroonselt edastatud ja paber kandjal märgitud TIR-märkmiku andmete vahel lähtutakse TIR-märkmikus esitatud teabest.

Kui veoetapi alustamise TIR-kviitung on edukalt sisestatud TIR-süsteemi ning läbinud edukalt ka vastavad kontrollid, siis kaup vabastatakse transiidiks.

Veoetapi alustamise tolliasutus edastab veoetapi lõppemise sihtolliasutusele sisemaal või riigist väljumise vahetolliasutusele sõnumi IE001 “Eeldatava saabumise teade (AAR-teade)”, mistõttu on sihtolliasutusel enne saadetise saabumist teada TIR-veo üksikasjad, võimaldades eelnevalt otsustada, milline kontroll on vajalik. TIR-kviitung jääb järelevalve alla.

Veoetapi lõppemise sihtolliasutuses esitab TIR- märkmiku valdaja või tema volitatud esindaja TIR-märkmiku koos transiidi saatedokumentidega ning kaubaga kontrollimiseks. Ametnik kontrollib paber kandjal TIR-märkmikus ja saatedokumentidel ning elektroonselt

NCTS-süsteemi vahendusel esitatud andmete vastavust. Tolliametnik, alustades vormistust süsteemis, otsib NCTS-süsteemist üles vastava TIR-kviitungi (TAD või TSAD dokumendil oleva MRN numbri või TIR-märkmiku numbri alusel). Veoetapi lõppemise tolliasutus edastab veoetapi alustamise tolliasutusele sõnumi IE006 “Saabumisteatis”.

TIR-veoetapp vabastatakse järelevalve alt veoetapi alustanud lähtetolliasutuse poolt pärast seda, kui veoetapi lõppemise tolliasutusest ühenduses on veoetapi alustamise tolliasutusele saabunud sõnum IE018 “Veoetapi lõpetamise tolliasutuse kontrollitulemused”.

Olenevalt kontrollitulemustest vabastatakse veoetapp järelevalve alt süsteemi NCTS poolt kas automaatselt või erinevuste korral ametniku poolt käsitsi (lõpetamiseks piisavate dokumentide hankimisel ja olemasolul tehtud otsuse põhjal).

Kui TIR-veoetapi lõppemise sihttolliasutusest ei saabu veoetapi alustamise ning seega ka järelevalve alla võtnud lähtetolliasutusele õigeaegselt sõnumeid IE006 ja IE018, alustatakse veoetapi alustamise lähtetolliasutuse poolt transiidiprotseduuri lõppemise tõenduste hankimiseks päringuprotseduure ning vajadusel maksude sissenõudmist kõnealuse veoetapi järelevalve alt vabastamiseks.

1.3 Kasutatud lühendid ja mõisted

NCTS-süsteemi rakenduses TIR-märkmike töötlemise kirjeldamisel kasutatavad mõisted:

Jrk nr	Lühend/mõiste	Selgitus
1.	Asendustoimingud	<p>Paberdokumentide kasutamisel põhinev protseduur (mis on ette nähtud selleks, et võimaldada transiidideklaratsiooni, sh TIR-märkmiku esitamist ja kontrollimist ning transiitvedu (TIR-vedu), kui elektroonilist standardprotseduuri ei saa rakendada infosüsteemide rikete korral.</p> <p>Infosüsteemi rikete korral TIR-märkmiku kviitung registreeritakse tolliasutuses peetavas žurnalis ning žurnalis vormistuse järjekorra nr kantakse TIR-märkmiku kviitungi lahtrisse nr 21.</p> <p>Asendustoimingut kasutatakse kui:</p> <p>a) veoetapi alustamise tolliasutuses, kui infosüsteem ei tööta;</p> <p>b) veoetapi lõpetamise tolliasutuses kui ajutiselt ei tööta infosüsteem ning lõpetamise kviitungid registreeritakse tolliametniku poolt infosüsteemis nn Tagantjärele lõpetamised.</p> <p>Turvalisuse ja julgeoleku ja andmete edastamiseks asendustoimingute korral tuleb piiritolliasutusele, vastavalt Komisjoni 30.aprilli 2009 määrusele (EÜ) nr 414/2009, lisaks TIR-märkmikule vormistada paber kandjal sisenemise ülddeklaratsioon või väljumise ülddeklaratsioon, kui eelnevalt ei ole esitatud ekspordideklaratsioon), kasutades selleks kõnesoleva määruse lisas 45i sätestatud näidisele vastavat julgeoleku ja turvalisuse paber kandjal dokumenti (SSD). Kui</p>

		kaubasaadeti, mille kohta ülddeklaratsioon esitatakse, koosneb rohkem kui ühest kaubaartiklist, lisatakse turvalisuse ja julgeoleku dokumendile lisas 45j näidisele vastav kaubanimikiri (SSLol). Kaubanimikiri on turvalisuse ja julgeoleku dokumendi lahutamatu osa.
2.	EORI number	EORi süsteemi (<i>Economic Operators Registration and Identification System</i>) registreerimisel väliskaubandusega tegelevatele ettevõtjatele omistatava unikaalne identifitseerimisnumber. EORi number on 1.julist 2009 kohustusliku väliskaubandusega tegelevatele ettevõtjatele kaupade importimisel, transiitvedudel, eksportimisel või muudel tollitoimingutel ning suhtlemises tolliasutuste ja teiste riigiasutustega. TIR-märkmiku valdaja või tema volitatud esindaja on kohustatud edastama tollile EORI numbri. EORI number märgitakse NCTS-süsteemi lahtris 50C-H (Printsipaal/Valdaja) ja paber kandjal TIR-märkmiku kviitungi (ainult ühenduses kasutatavatel) lahtris 4.
3.	IRU-eeldeklareerimise süsteem (TIR-EPD)	IRU rakendus välisvedajatele elektroonseks TIR-veo (sh ka julgeolekuandmetega) eelandmete edastamiseks tollile. TIR-EPD vahendusel on MTA NCTS-süsteemi võimalik TIR-veo eelandmeid edastada alates 01.07.09 ning alates 01.02.11 ka turvalisuse ja julgeolekuandmeid.
4.	Keelatud kaubad	Kaubad, mille vedu on vastavalt TIR-konventsioonile keelatud. Vt ka MTA juhendist "TIR-märkmiku tollivormistus" lisa 10.
5.	Kviitung	TIR-märkmiku kviitungi järjekorra number
6.	Lisa 30A	Komisjoni määruse (EMÜ) nr 2454/93 (rakendusmääruse) lisa, kus on esitatud ühendusse sisenemisel ja väljumisel ülddeklaratsiooni andmekoosseis
7.	Lähtetolliasutus	TIR-veoetapi alustamise tolliasutus (TIR-veoetapi järelevalve alla võttev tolliasutus), milleks võib olla: a) ühendusse sisenemise tolliasutus või b) kaupade osalise pealelaadimisega tolliasutus või c) kaupade lõpliku pealelaadimisega tolliasutus.
8.	MRN	Transiitveo liikumise viitenumber antuna süsteemist veoetapi alustamise tolliasutuse poolt (<i>Movement Reference Number</i>). Veoetapi alustamisel märgitakse TIR-märkmiku kviitungi lahtrisse 21.
9.	NCTS	Ühenduse uus automatiseeritud transiidisüsteem transiidideklaratsioonide ja TIR-märkmike töötlemiseks ja andmete vahetamiseks (<i>New Computerised Transit System</i>)
10.	Riskikaubad	Rakendusmääruse lisas 44 c loetletud kõrgendatud riski tekitavate kaupade veoks näeb lähtetolliasutus või sisenemise vahetolliasutus ette veose teekonna, mida tuleb järgida, ning kehtestab tähtaja. TIR-märkmiku lahtris 22 ning süsteemis NCTS tuleks

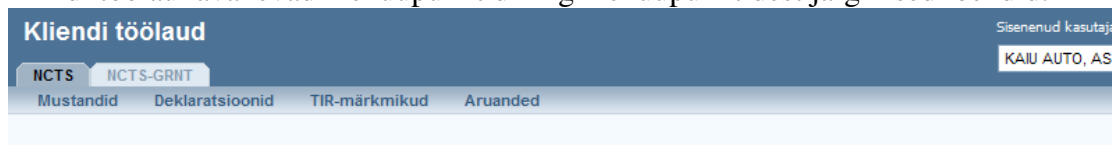
		sätetada ühenduses läbitavad liikmesriigid (riigi 2-täheline kood). Vt ka MTA juhendist “TIR-märkmiku tollivormistus” lisas 11 toodud kaubad ning nn keelatud kaubad lisas 10 esitatud kaupu.
11.	SafeTir süsteem	IRU (<i>International Road Transport Union</i>) poolt hallatav rahvusvaheline kontrollisüsteem, mis sisaldab TIR-veotapi lõppemise andmeid kaupade osalise või täieliku mahalaadimise kohta.
12.	SafeTir sõnum	TIR-veotapi lõppemise tolliasutuses veotapi lõppemise järel IRU SafeTir süsteemi sõnumi edastamine kaupade osalise või täieliku mahalaadimise kohta
13.	Sihttolliasutus	TIR-veotapi lõpetamise tolliasutus (TIR-veotapi järelevalve alt vabastav tolliasutus), milleks võib olla: a) ühendusest väljumise piirtolliasutus; või b) kaupade osalise mahalaadimisega tolliasutus; või c) kaupade täieliku mahalaadimisega tolliasutus
14.	TAD	(<i>Transit Accompanying Document</i>). Transiidi (sh TIR) saatedokument. NCTS-süsteemi väljatrükk, millele veotapi alustamisel lähte –või riiki sisenemise tolliasutuses omistatakse süsteemi poolt liikumise viitenumber (MRN) triipkoodina väljatrükil. TAD lisatakse TIR-märkmiku rohelisele kviitungile nr 2 ning see liigub koos TIR-märkmikuga siht- või riigist väljumise tolliasutusse. MTAs on transiidi saatedokumendi väljatrükk analoogne transiidi/julgeoleku saatedokumendiga, s.t TSAD kujul.
15.	TSAD	(<i>Transit/Security Accompanying Document</i>) NCTS-süsteemis väljatrükk, mis põhineb transiidideklaratsiooni ja sisenemise või väljumise ülddeklaratsiooni andmetel. Liigub analoogselt TAD-ga siht-või riigist väljumise tolliasutusse. MTAs on transiidi saatedokumendi väljatrükk analoogne transiidi turvalisuse ja julgeoleku saatedokumendiga, s.t TSAD kujul. Kui transiidi saatedokument sisaldab julgeolekualast teavet, märgitakse süsteemi poolt lahtrisse “Julg.dekl” kood “S”. Kui kõnealune lahter ei sisalda julgeolekualast teavet, jätab süsteem lahtri tühjaks.
16.	TIR-märkmik	Transiidi tollideklaratsioon TIR-märkmiku kujul, mis tõendab tagatise olemasolu (ühenduses 60 000 EUR)
17.	TIR-märkmiku valdaja	Isik, kellele on välja antud TIR-märkmik ja kelle nimel on esitatud transiidideklaratsioon TIR-märkmiku kujul-märgitud TIR-märkmiku esikaane lahtrisse 3 ja kviitungitel lahtrisse 4.
18.	TIR-märkmiku number	IRU poolt trükitud ja rahvuslikele garantiiühingutele väljastatud TIR-märkmikele omistatud seerianumber. Numbrikombinatsioon koosneb kahest tähest ja kaheksast numbrist.
19.	TIR-vedu	TIR-konventsioonis sätestatud ning TIR-protseduuri alusel ettenähtud kaupade vedu lähteriigi lähetolliasutusest (kaupade pealelaadimine) sihtriigi

		sihttolliasutusse (kaupade mahalaadimine). TIR-vedu koosneb üksteisele järgnevatest TIR-veoetappidest (vt TIR-veoetapi mõiste allpool).
20.	TIR-veoetapp	TIR-veo osa konventsiooniosalise riigi territooriumil alates kaupade pealelaadimisest (või täiendavast pealelaadimisest) veoetapi alustamise lähtetolliasutuses (<i>edaspidi LTA</i>) kuni sihttolliasutuseni kaupade riigist väljumise vahetolliasutuses (<i>edaspidi VTA</i>). Või riiki sisenemise vahetolliasutusest (<i>edaspidi VTA</i>) kuni kaupade osalise (või lõpliku) mahalaadimisega veoetapi lõppemise sihttolliasutuses (<i>edaspidi STA</i>). Näiteks TIR-vedu Saksamaa (Berliin on LTA nr 1- esmane pealelaadimine)- Eesti (Pärnu on LTA nr 2 – täiendav pealelaadimine) - Narva on ühendusest väljumise VTA) - Vene FS (kaupade lõplik mahalaadimine Moskvast-STA). Eesti tollile Pärnus tuleb esitada elektroonsed TIR-märkmiku andmed teise TIR-veoetapi (Pärnu-Narva) kohta.
21.	Tolliviide	Transiitveo liikumise number (vt ka ülal MRN)
22.	Turvalisuse ja julgeolekuandmed	Komisjoni määruse (EMÜ) nr 2454/93 (rakendusmääruse) lisaga 30A nõutud andmed sisenemise ülddeklaratsioonil (ENS) ja väljumise ülddeklaratsioonil (VÜD).
23.	Valdaja ID-kood	TIR-märkmiku valdajale omistatud rahvusvaheline identifitseerimise number kujul: AAA/BBB/XX..X, kus AAA - riigi kolmekohaline kood; BBB – <i>garantiühingu</i> kolmekohaline kood; XX...X –konventsiooniosalise riigi garantiühingu poolt TIR-märkmiku valdajale omistatud identifitseerimise number (max 10 koha)
24.	Volitatud kaubasaaja	Ettevõtte, kes on saanud tolli poolt loa lõpetada TIR-veoetapp (TIR-veo viimane veoetapp kaupade lõpliku mahalaadimisega) süsteemis ilma kaupa tollile esitamata. Eesti volitatud kaubasaaja on registreeritud süsteemis LUBA (<i>MTA lubade haldamise süsteem</i>).
25.	Ülddeklaratsioon	Sisenemise (ENS) või väljumise ülddeklaratsioon (VÜD), mis sisaldab turvalisuse ja julgeoleku andmeid vastavalt komisjoni (EMÜ) määrusele nr 2454/93 (rakendusmäärus) lisale 30A.

2. NCTS süsteemi kliendi töölaud

2.1 Menüüpunktid ja loendid

Kliendi töölaud avanevad menüüpunktid ning menüüpunktidest järgmised loendid.












2.2 Kasutatavad nupud süsteemis

Üleval töölaua ääres on nupud    - Uuenda, Prindi ja Süsteemi abitekstid.

Loendi reale kuvatakse:    , kus

-  - luubikujuline nupp (vaatamine)
-  - mutrivõtmekujuline nupp (muutmine)
-  - punane rist (kustutamine, tühistamine)
-  - vaata muudatusi (ajaloo lehel)
-  - lahtri nimetuse juures olev **nupuke** näitab, et lahtri täitmine kohustuslik
-  - tärniga lahter kauba juures tähendab, et ei täideta, kui andmed on ühised terve deklaratsiooni kohta ning on olemas üldandmetes. Kui iga kauba juures olevad andmed on erinevad, siis kantakse üldandmetest vastavad andmed üle
-  - rippmenüü

- OTSI** - valikute otsimiseks
- TÜHJENDA** - valikute tühjendamiseks
- ALGSEIS** - algseisu taastamiseks
- LISA** - andmete sisestamiseks
- KONTROLLI** - teostab deklaratsiooni andmete sisestuse kontrolli
- Salvesta** - salvestab sisestatud andmed. **Salvesta nupu olemasolul ekraanil on selle kasutamine andmete salvestamiseks vajalik.**
- Katkesta** - katkestab tegevuse
- Edasi** - viib järgmisele ekraanile
- Nimekirja** - viib nimekirja
- Tagasi** - viib tagasi eelmisele ekraanile (ühtlasi ka salvestab)
- Vaikesätted** - taastab esialgse olukorra
- Kopeeri** - deklaratsiooni kopeerimine
- Korrigeeri** – võimaldab deklaratsiooni korrigeerida
- Kustutamise- ja tühistamisaotlused** - taotluse edastamine deklaratsiooni kustutamiseks või tühistamiseks
- Salvesta XML** - võimaldab avada või salvestada deklaratsiooni XML failina
- Salvesta PDF** - võimaldab avada TAD dokumendi printimiseks või salvestamiseks.


2.3 Loendite seadistamine

Minu mustandid

Liik ↓	Tollivide	Kliendi viitenumber (LRN)	LTA	STA	Muudetud
T1	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

OTSI TÜHJENDA ALGSEIS

Kõiki ekraanile ilmuvaid nimekirju ja loendeid saab **sorteerida** ja **filtreerida** veergude järgi.

Nimekirju saab **seadistada**, kasutades selleks ekraani paremas osas asuvat nuppu  - seadista, millele klikkides avaneb seadistamise ekraan. Loetelu veergude pealkirjade eest tuleb “linnukesed” eemaldada reguleerides ekraanil olevate nimekirjade arvu ja muuta tabeli sätteid. Filtri abil on võimalik anda ette loendis kuvatavad andmed:

Loetelu väljanägemise muutmine

Nähtav	Pealkiri	Filter
<input checked="" type="checkbox"/>	Deklaratsiooni liik	* <input type="text"/>
<input checked="" type="checkbox"/>	Tolliviide	<input type="text"/>

Sortimise alus

Sortimise suund

Ridu ühel lehel:

Paranduste sisse viimise järel tuleb muudatused salvestada.

Nupp **Tagasi** viib tagasi loetellu ning nupp **Vaikesätted** taastab esialgse olukorra.

3. Mustandid

Kliendi töölaud Sisenenud kasutaja
KAIU AUTO, AS

NCTS **NCTS-GRNT**

Mustandid Deklaratsioonid TIR-märkmikud Aruanded

↓

Minu mustandid

Kõik mustandid

Sisesta uus

Menüüpunkt **Mustandid** all asuvad ekraanid ja loendid deklaratsioonide (sh TIR-kviitungite) mustandite sisestamiseks ja vaatamiseks.

Mustandideks on nimetatud kõiki neid kviitungeid, mille sisestamist, muutmist või parandamist on alustatud, aga mingil põhjusel on see pooleli jäänud.


Deklaratsiooni mustand luuakse, kui alustatakse uue deklaratsiooni sisestamist (ükskõik kas deklaratsiooni sisestamist alustatakse täiesti algusest, kopeeritakse mõnda olemasolevat deklaratsiooni või imporditakse deklaratsiooni andmed XML'ist) ja kui hakatakse muutma mõnda olemasolevat deklaratsiooni. Andmete muutmisel ei näe tegevuste ajalugu. Sisestamisel olev deklaratsioon on mustandite hulgas seni, kuni ta esitatakse. Seega mustandite all mõistetakse tollile esitamata deklaratsioone.

Kui deklaratsiooni mustandit teatud perioodil ei muudeta ega esitata tollile, siis kustutatakse ta automaatselt.

3.1 Minu mustandid

Loendis **Minu mustandid** kuvatakse kõik mustandid, mille sisestaja on sisseloginud kasutaja.

Minu mustandid

Liik	Tolliviide	Reference number (LRN)	Kliendi viitenumber (LRN)	Märk
* 	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="checkbox"/>

Kõigi ülalnimetatud väljade järgi on võimalik loendit filtreerida ja sorteerida.


Ekraani allosas on nupud:

Kuvatav nupp viib ekraanile:


AARi importimine XMList

°Faili nimi:

AAR importimise ekraani all nupud:

Nimekirju saab **seadistada**, kasutades selleks Minu mustandid ekraani paremas osas asuvat nuppu  -seadista, mis viib Loetelu väljanägemise muutmise ekraanile, kus on võimalik reguleerida ekraanil olevate nimekirjade arvu ja muuta tabeli sätteid.

Loetelu väljanägemise muutmine

Nähtav	Pealkiri	Filter
<input checked="" type="checkbox"/>	Deklaratsiooni liik	* 
<input checked="" type="checkbox"/>	Tolliviide	

Loetelu väljanägemise muutmise ekraani allosas on

Nupp viib Minu mustandid ekraanile.

3.2 Kõik mustandid

Kõik mustandid

Loend juriidilise isiku poolt (kelle nimel on süsteemi sisse logitud, sisestatud) kõikidest mustanditest, st süsteemi sisestatud deklaratsioonidest, mille sisestamist, muutmist või parandamist on alustatud, aga mingil põhjusel on see pooleli jäänud.

Sisestamisel olev deklaratsioon on mustandite hulgas seni, kuni esitatakse.

Kõik mustandid

Liik	Tolliviide	Reference number (LRN)	Kliendi viitenumber (LRN)	Märkmik
*	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

Kõigi ülaltoodud väljade järgi on võimalik loendit filtreerida ja sorteerida.

Loendi real seadista  nupp. Ekraani allosas:

Klikkides nupule avaneb ekraan:

AARi importimine XMList

*Faili nimi:

Võimaldab importida deklaratsiooni andmed, kui need on olemas NCTS-s kasutatavas formaadis xml, ning lihtsustada deklaratsiooni andmete esitamist kui deklareeritakse enamuses samade andmetega deklaratsioone (muutuvad näiteks vaid kaubaarve, transpordidokument).

Deklaratsiooni andmete importimiseks tuleb sobiva deklaratsiooni ajaloo lehel vajutada nuppu "Salvesta XML" ning salvestada deklaratsiooni andmed. Muutes XML kujul deklaratsioonis vajalikud andmed, saab deklaratsiooni andmed importida süsteemi ja esitada tollile.

3.3 Sisesta uus. Deklaratsiooni sisestamine

Deklaratsiooni sisestamist alustatakse alt, mis avab ekraani uue deklaratsiooni sisestamiseks julgeoleku andmetega või ilma:

Protseduuriprofiili valik

Profiil

- [TIR-kviitung julgeoleku andmetega](#)
- [TIR-kviitung](#)
- [Transiidideklaratsioon julgeoleku andmetega](#)
- [Transiidideklaratsioon](#)

Sisestamise ekraan avaneb, kui on tehtud profiili valik. Peale andmete sisestamist deklaratsioon lisatakse redigeeritavate deklaratsioonide hulka.

Ekraani allosas nupp: viib loendisse Minu mustandid.

Märkus

Tollile elektroonselt transiidisüsteemi NCTS vahendusel edastatud TIR-veo andmete ja paberandjal esitatud TIR-märkmiku andmetes ei tohi esineda erinevusi.

3.3.1 TIR-kviitung julgeoleku andmetega

Alates 1.jaanurist 2011 on ettevõtjal kohustus Euroopa ühenduse tollile turvalisuse ja julgeolekuandmetega ülddeklaratsiooni esitamine sisenemisel ja ülddeklaratsiooni esitamine väljumisel, kui eelnevalt ei ole esitatud ekspordideklaratsioon.

“TIR-kviitung julgeoleku andmetega” edastamisel ettevõtja esitab tollile TIR-märkmiku andmed ning sisenemise või väljumise ülddeklaratsiooni, s.t transiidideklaratsiooni turvalisuse ja julgeoleku andmetega (vastavalt komisjoni määruse (EMÜ) nr 2454 (rakendusmäärus) lisaga 30A nõutud andmekoosseis).

Vt ka eespool punkti 1.2.3 “Turvalisuse-ja julgeolekuandmetega transiidideklaratsioon (sh TIR)”.

Uus dokument - TIR-kviitung julgeoleku andmetega

Liik	Saaja/Saatja	Üldosa	Kaubad	Esitamine
52 - Märkmiku number:	<input type="text"/>			80K - Kviitungi number: <input type="text"/>
50A - Kehtiv kuni:	<input type="text"/> 			1C - Deklaratsiooni TIR

Loendis kuvatakse:


3.3.1.1 Liik

Liik alla sisestatakse TIR-veo andmed TIR-märkmiku esikaanelt ja kviitungi lahtritest 2 (Lähtetolliasutused) ning lahtrist 12 (Sihttolliasutused).



Sisestatud andmete salvestamiseks tuleb alati kasutada nuppu **LISA**



Protseduuri profiili valikute TIR-kviitung julgeoleku andmetega ja TIR-kviitung korral on “Deklaratsiooni liik” lahtris “TIR”.


Andmete sisestamiseks ekraanil kuvatavad lahtrid.

- | | | |
|-------------------------|--|---|
| 52 - Märkmiku number: | <input type="text"/> | - TIR- märkmiku number esikaanelt; |
| 80K - Kviitungi number: | <input type="text"/> | - TIR-märkmiku kviitungi järjekorra number triipkoodi alt, trükituna punaselt); |
| 50A - Kehtiv kuni: | <input type="text"/>  | - TIR-märkmiku kehtivusaeg, so kuupäev märgitud TIR- märkmiku esikaane lahtrisse 1; |

50B - Valdaja ID: - TIR-märkmiku valdajale omistatud unikaalne number
TIR-märkmiku esikaane lahtrist 3 (Eesti vedajatel: EST/031/XX...X, Vene vedajatel:
RURS/053/XX..X);

80BZ - Deklaratsiooni suund:  - rippmenüü  Ekspord (sisenemisel) või import (väljumisel).



50C-H Printsipaali/valdaja:	50C - Printsipaali/valdaja kood:	<input type="text"/>  KONTROLLI
	50D - Printsipaali/valdaja nimi:	<input type="text"/>
	50E - Aadress:	<input type="text"/>
	50F - Indeks:	<input type="text"/>
	50G - Linn:	<input type="text"/>
	50H - Riik:	<input type="text"/> 

50C - Printsipaali/valdaja kood:  KONTROLLI - TIR-märkmiku valdaja **EORI number**.


TIR-märkmiku valdajad peavad olema registreeritud EORI ühtses andmebaasis.

Eesti ettevõtete puhul vajutades nupule Kontrolli, süsteem kontrollib Eesti ettevõtete puhul MKR-st (Maksukohustuslaste register) Eesti ettevõtte andmeid ja täidab automaatselt lahtrid 50D – 50H.




Välisriikide ettevõtete puhul sisestatakse Valdaja andmed käsitsi lahtritesse 50D – 50H;

80I - Suuremööduline kaup:  - Rippmenüü  . Valikud koodi järgi Ei ja Jah
7 - Kliendi viitenumber: - LRN number (süsteemi poolt eeltäidetud).

80E - Konteineri number

- Kui kaubad konteineris (Märkmiku esikaane lahter 10) ja mitu kaupa, siis märgitakse nn ühine konteiner. Konteineri number kandub mitme kauba korral üle kaubatasandile. Vajadusel kasuta nuppu  ;

80FA - Sõiduki number maanteepiiripunktis

 - Märkmiku esikaane lahtrist 8. Vajadusel  Sisestatakse ainult maanteepiiri tolliasutuses (Narva, Luhamaa, Koidula). Sõiduki ninaosa ning haagise number sisestatakse eraldi reale, vajutades nupule  ;

80FB - Transpordivahendi riiklik kuuluvus

- Riigi kood (Lahtris 80FA oleva transpordivahendi riik). Rippmenüü .Vajadusel **LISA** ;

80G - TIR-sertifikaadi number

- TIR-tunnistuse number märkmiku esikaane lahtrist 9. (Eestis väljastatud tunnistuste korral struktuuri ja kehtivuse kontroll Lubade süsteemist kviitungi nr 1 korral). Vajadusel **LISA** ;

80H - TIR-sertifikaat kehtib kuni

- TIR-tunnistuse kehtivuse aeg, kuupäev TIR- tunnistuse lahtrist 9. Mitme tunnistuse korral kasuta nuppu **LISA** .

Ekraani allosas asuvad nupud: **Loobu** **Edasi** .

Nupp **Edasi** viib **Saaja/Saatja** ekraanile, andmed salvestuvad automaatselt.

3.3.1.2 Saaja/Saatja

Andmed **Saaja/Saatja** kohta TIR-veo käigus esitatavatel dokumentidel.

Ekraani pilt:

53A - Volitatud saaja kood:

80HI-HN Vedaja:

80HN - Vedaja

KONTROLL

53A - Volitatud saaja kood:

- Täidetakse neil juhtudel kui kaup liigub volitatud kaubasaaja TIR-vedudel valdustesse.

Sisestatakse volitatud kaubasaaja EORI või Eesti ettevõtte korral äriregistri number.

Lahter **80HI -HN Vedaja** - Vastavalt lisale 30A lepingupool, kes transpordib kaupa tolliterritooriumile. Kui vedaja EORI number on teada, siis võib sisestada ainult EORI numbri. EORI puudumisel tuleb täita kõik nime ja aadressi väljad, ka postiindeks. Postiindeksi puudumisel võib märkida riigi kahekohaline kood. Eesti registrikoodi ei sisestata.

2A-F Saatja

8A-F Saaja

80FP-FU Turvalisussaatja

80FW-HB Turvalisussaaja

Saaja/ Saatja andmete sisestamiseks vajuta **LISA** ja täida vajalikud lahtrid.

Klikkides nupul **Nimekirja** saab **Saaja/Saatja** ekraanile.

Uus dokument - TIR-kviitung julgeoleku andmetega

Liik	Saaja/Saatja	Üldosa	Kaubad	Esitamine
80FP-FU Turvalisussaatja:	80FP - Saatja kood:	<input type="text"/> KONTROLLI		

Lahtrid:

2A - Saatja kood :	<input type="text"/> KONTROLLI
--------------------------	--

Lahtrid 2A-F Saatja - märkida kaubasaatja/eksportija täielik nimi ja aadress, kellele kaup saadetakse vastavalt Komisjoni määruse 2454/93 lisale 37. Kui on teada EORI number, siis märkida EORI nr.

Märkus

Kaubasaatja andmed märgitakse üldandmetesse, kui on üks kaubasaatja tervele saadetisele. Kui erinevatel kaupadel on erinevad kaubasaatjad, tuleb kaubasaatja andmed hiljem kanda kauba juurde.

Lahtrid 8A-F Saaja – märkida selle isiku/nende isikute täielik nimi ja aadress, kellele kaup saadetakse vastavalt Komisjoni määruse nr 2454/93 lisale 37. Kui on teada EORI number, siis tuleb sisestada EORI number.

Märkus

Kaubasaaja andmed märgitakse üldandmetesse, kui on üks kaubasaaja tervele saadetisele. Kui erinevatel kaupadel on erinevad kaubasaajad, tuleb kaubasaaja andmed hiljem kanda kauba juurde.

Lahtrid 80FP –FU Turvalisussaatja – kaupa saatev lepingupool, nii nagu veolepingus on ette nähtud veo tellinud lepingupool vastavalt Komisjoni määruse 2454/93 lisale 30A. Kui on teada EORI number, siis tuleb sisestada EORI number. Märkida isiku täielik nimi ja aadress vastavatesse lahtritesse.

Märkus

Turvalisussaatja andmed märgitakse üldandmetesse, kui on üks turvalisussaatja tervele saadetisele. Kui erinevatel kaupadel on erinevad turvalisussaatjad, tuleb turvalisussaatja andmed hiljem kanda kauba juurde.

Süsteemi tingimuste kohaselt tuleb kindlasti täita, kui transiidideklaratsioon (sh TIR-kviitung) on ülddeklaratsiooni rollis. Kui saatja ja turvalisussaatja andmed ei erine, siis sisestatakse saatja andmed lahtrisse 80FP-FU uuesti. **Aadressi väljadele tuleb märkida ettevõtte täielik aadress, viitamine teistele lahtritele ei ole lubatud.**

Lahtrid 80FW – HB Turvalisussaaaja – lepingupool, kellele kaup tegelikult saadetakse vastavalt Komisjoni määruse 2454/93 lisale 30A. Kui on teada EORI number, siis tuleb sisestada EORI number. Märkida isiku täielik nimi ja aadress vastavatesse lahtritesse.

Märkus

Turvalisussaaaja andmed märgitakse üldandmetesse, kui on üks turvalisussaaaja tervele saadetisele. Kui erinevatel kaupadel on erinevad turvalisussaaajad, tuleb turvalisussaaaja andmed hiljem kanda kauba juurde. Kui saaja ja turvalisussaaaja andmed ei erine, siis sisestatakse saaja andmed lahtrisse 80FW-HB uuesti. Aadressi väljadele tuleb märkida ettevõtte täielik aadress, viitamine teistele lahtritele ei ole lubatud.

Üldosa andmete sisestamiseks klikkida nupule .

3.3.1.3 Üldosa

sisestatakse antud TIR-veoetappi kajastavad andmed.

Avaneb ekraan

Uus dokument - TIR-kviitung julgeoleku andmetega

Liik	Saaja/Saatja	Üldosa	Kaubad	Esitamine
19 - Kaubad konteineris:	<input type="text"/>	<input type="text"/>		21A - Aktiivne transpordivahend piiril: <input type="text"/>
80Z - Lähtetolliasutus :	EE4800EE	<input type="text"/>		21B - Transpordivahendi riiklik kuuluvus piiril: <input type="text"/>
80Y -	<input type="text"/>	<input type="text"/>		21 - Aktiivse

Lahtrid:

19 - Kaubad konteineris: - Valik "Jah" või "Ei". Info aluseks andmed märkmiku esikaane lahtrist 10. Rippmenüü ;

80Z - Lähtetolliasutus : EE4800EE - Veotapi alustamise tolliasutus (lähtetolliasutus), kus kaup laaditakse veo alustamiseks sisemaal või ühendusse sisenemise nn vahetolliasutus piiril. Rippmenüü ;

21A - Aktiivne transpordivahend piiril: - Märkmiku esikaane lahtrist 8.


21B - Transpordivahendi riiklik kuuluvus piiril: - Vastavalt lahtris 21A oleva transpordivahendi riiklik kuuluvus.

80Y - Kogubrutomass:	<input type="text"/>
-------------------------	----------------------

- Brutomass kokku kviitungi lahtrist 11;

53 - Sihttolliasutus:	<input type="text"/>
--------------------------	----------------------

- Veoetapi lõpetamise tolliasutus.

Kviitungi lahtrist 22. Rippmenüü ;

6 - Pakkeüksused:	<input type="text"/>
-------------------	----------------------

- Pakkeüksuste arv kokku kviitungi lahtrist

10.Süsteem arvutab kaupade juures märgitud pakkeüksuste arvu kokku;

80FH - Muu eriasjaolu tunnus:	<input type="text"/>
----------------------------------	----------------------

- Valik rippmenüüst. Kood, mis näitab asjaomase ettevõtja puhul kehtivaid esiasjaolusid. Näiteks kui tegemist volitatud ettevõtjaga (AEO) - kood E; posti ja kiirsaadetised –A.

Märkus 1

Valitud tunnuse järgi rakenduvad kaupale julgeoleku andmetega seotud riskid vastavalt transpordiliigile. **Maanteetranspordi korral valida kood C kas üldosas või kauba juures** (vastasel juhul loetakse julgeolekuandmed esitatuks mere-ja õhustranspordil).

Märkus 2

Kui esitaja on AEO.

Kui transiidi tollideklaratsiooni ja TIR-märkmikku kasutatakse ülddeklaratsiooni rollis ning esitaja soovib kasutada ülddeklaratsiooni esitamise seotud soodustusi (vähendatud andmekoosseis, sisenemisel esitaja eelteavitamine kontrollist, vähem kontrolle, kontroll eelisjärjekorras ja AEO-le sobivas kohas), tuleb lahtrist 80FH valida kood E (volitatud ettevõtja). Sel juhul peab lisaks printsiipaalile (sh TIR-märkmiku valdajale) AEO sertifikaat olema ka esindataval (turvalisusaatjal/turvalisussaaajal).

Kui valitakse AEO, siis Lahtrist 44A “Esitatud dokumendi liik” juures olevast klassifikaatorist valitakse esitaja roll/rollid tarneahelas ning lahtrisse 44B “Viide” märgitakse AEO sertifikaadi number.

30C - Kaupade heakskiidetud asukoht:	<input type="text"/>
--	----------------------

- Märgitakse volitatud kaubasaatja staatust transiidil omava isiku poolt.

NB! TIR-vedude korral ei täideta (kuna TIR-vedudel puudub volitatud kaubasaatja lihtsustus).

80FI - Veokulude makseviisi kood:	<input type="text"/>
--------------------------------------	----------------------

- Tehakse valik rippmenüüst. Näiteks sularahamakse –A. Täidetakse kas üldosas või kauba juures.

27 - Laadimiskoht:	<input type="text"/>
-----------------------	----------------------

- Lisa 30A kohaselt sadama lennujaama, lastiterminali või muu koha nimi, kus kaup laaditakse vedamiseks ette nähtud

transpordivahendile, ja asjaomase riigi nimi (riigi 2-kohaline kood). Maanteetranspordil võib olla kaupade lepingujärgse ülevõtmise koht või TIR-veol TIR-veo lähtetolliasutus.

80FJ - Kaubasaadetise viitenumber:	<input type="text"/>
--	----------------------

- Lisa 30A kohaselt kaubasaadetisele omistatud kordumatu viitenumber. **Täidetakse kas üldosas või kauba juures.**

Lahter 80FK – Turvalisusandmed – Täidetakse automaastelt vastavalt profiili valikule.

30D - Tulli allasutus :	<input type="text"/>
----------------------------	----------------------

- Tulli poolt kinnitatud kaubaasukoht.
Eestis ei kasutata.

26A - Transpordiliik riigis:	<input type="text"/> →
------------------------------------	------------------------

- Valitakse rippmenüüst.

80FL - Mahalaadimiskoht:	<input type="text"/>
-----------------------------	----------------------

- Lisa 30 A kohaselt sadama, lennujaama, lastiterminali, raudteejaama või muu koha nimi, kus kaup vedamiseks kasutatud transpordivahendilt maha laaditakse, ja asjaomase riigi nimi (riigi 2-kohaline kood). Maanteetranspordil kui kood ei ole teada, tuleb esitada kohanimi võimalikult täpsel kujul.

25A - Transpordiliik piiril:	<input type="text"/> →
------------------------------------	------------------------

Valitakse rippmenüüst.

30B - Kaupade kokkuleppelise asukoha kood:	<input type="text"/>
--	----------------------

ei kasutata.

- Kaupade kokkuleppelise asukoha kood. Eestis

18A - Transpordivahendi tunnus lähtekohas:	<input type="text"/>
---	----------------------

lähtekohas.

TIR-märkmiku esikaane lahtrist 8.

18B - Transpordivahendi riiklik kuuluvus lähtekohas:	<input type="text"/> →
---	------------------------

kuuluvus.

Lahtis 18A oleva transpordivahendi riiklik

Märkus

Kui TIR-veo sihtriigiks on Vene FS, siis lahtri 18B “Transpordivahendi riiklik kuuluvus lähtekohas” täitmine on kohustuslik.

80JH - Kohustuslik teekond:

- Valitakse kas “Ei” (0) või “Jah” (1). Kasutatakse riskikaupade või muude piirangutega kaupade veol. Riskikaupade veol märgitakse “1”.

80JK - Reisi viitenumber:

- Kui see on asjakohane, esitatakse transpordivahendi reisi tunnusandmed, näiteks merereisi number, lennu number, reisi number.

15A - Lähteriik

- Kaupade pealelaadimisega riik (kviitungi lahtrist 5). Rippmenüü . Täidetakse kas ainult üldosas kui on üks lähteriik või kauba juures kui on mitu lähteriiki.

17A - Sihtriik

- Kaupade mahalaadimisega riik (kviitungi lahtrist 6). Rippmenüü . Täidetakse kas ainult üldosas kui on üks sihtriik või kauba juures kui on erinevad sihtriigid.

80HD - Läbitav riik

- TIR-veo käigus läbitavate riikide 2-kohalised koodid. Ei täideta laeva ja lennutranspordi korral.

80IK - Eelneva dokumendi liik

80IL - Eelneva dokumendi viide

80IM - Lisainfo

Vajadusel **LISA**

Lisadokumendid (kviitungi lahtrist 8):

80IK - Eelneva dokumendi liik

Rippmenüü - Valida rippmenüüst.

Väljastab lahtri 80LA täitmist. Vt ka märkust 1 ja 2 lahtri 80LA juures.

Näiteks valitakse:

- MRN -antud veoetapile eelnes TIR-veoetapp (peale-ja mahalaadimistega veoetapid ja tahame viidata sama TIR-märkmikuga seotud olevatele etappidele);
- TIR – eelnevaks oli TIR-märkmik;
- TRANS- eelnevaks oli T1 deklaratsioon.
- T2L - vastavalt RS artiklile 319 võib deklarant selleks, et tõendada ühenduse staatust, märkida TIR-märkmikusse tähise T2L.

Märkus

Eelneva dokumendi liigi lahtrisse 80IR on võimalik lisada 9 dokumenti. Kui eelnevaid dokumente on rohkem, märkida ülejäänud esitatud dokumendid lahtrisse 80IR-80IT.

Lahter 80LA – Eelnev toiming. Märgitakse vastav toiming rippmenüüst. Välistab lahtrite 80IK ja 80IL täitmist.

Märkus 1

Kui esitatakse transiidideklaratsiooni ülddeklaratsiooni rollis (TIR-kviitung julgeoleku andmetega) ning TIR-veotappi alustakse piiritolliasutusest (Narva, Luhamaa, Koidula), siis tuleb märkida lahtrisse 80LA “PIIR”.

Kui transiidideklaratsioon (TIR-kviitung) ja sisenemise ülddeklaratsioon (ENS) esitatakse eraldi, st kui ENS esitatakse otse süsteemi ICS (Impordi kontrolli süsteemi), siis TIR-kviitungil märgitakse lahtrisse 80IK “Eelneva dokumendi liik” kood 355 ja lahtrisse 80IL “Eelneva dokumendi viide” märgitakse ENSi MRN number süsteemist ICS.

Märkus 2

Lahtrite 80IK ja 80LA täitmine on mõeldud andmete sisestamise lihtsustamiseks kui kaupadel on ühine eelmine toiming või dokumendi liik, siis üldandmetesse sisestades kanduvad andmed kaubatasemele lahtritesse 40A kuni 40CC. Deklaratsiooni andmete kopeerimisel andmed üle ei kandu.

Lahter 80IL – Eelneva dokumendi viide. Sisestatakse eelneva dokumendi viitenumber.

80IL - Eelneva dokumendi viide

Vastavalt lahtrile 80IK. Sisestatakse eelneva dokumendi viitenumber Näiteks ekspordideklaratsiooni number, laeva manifesti number, sisenemise ülddeklaratsiooni viitenumber. Vt ka märkust 2 lahtri 80LA.

80IM - Lisainfo

Lisainfo vastavalt lahtrile 80IL (näiteks dokumendi kuupäev, laeva nimetus);

80IR - Esitatud dokumendi liik	80IS - Esitatud dokumendi viide	80IT - Lisainfo	80IU - Dokument
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="button" value="LAADI FAIL ÜLES"/>

Lahter 80IR – TIR-vedude korral on kohustuslik sisestada vähemalt üks dokumendi liik “952 –TIR-märkmik”. Liik valitakse rippmenüüst.

Kui transiidil on eriluba nõudvad kaubad, siis leida rippmenüüst vastav dokumendi liik või “ZZZ -muu” korral täpsustada eriloa liik (lahter 80IT).

Vastavalt RS artiklile 219 transiidideklaratsioonil hõlmatud kaup esitatakse koos veosedokumendiga (rippmenüüs nr 730).

Lahter 80IS - TIR-märkmiku number;

Lahter 80IT – Lisainfo. Sisestatakse vajalik lisainfo. Näiteks dokumendi väljastamise kuupäev.

Lahter 80IU - annab võimaluse laadida üles esitatava dokumendi faili.

Kui Üldosa andmed on sisestatud klikkida nupule

Lahtrid 80IR kuni 80IU täitmine on mõeldud andmete sisestamise lihtsustamiseks kui kaupadel on ühine dokumendi liik, siis üldandmetesse sisestades kanduvad andmed kaubatasemele lahtritesse 44A kuni 44CC. Deklaratsiooni andmetele kopeerimisel andmed üle ei kandu.

3.3.1.4 Kaubad

Kaubad all avaneb ekraan:

Vajutades nupule **LISA** ilmub ekraan:

Sisestatud andmete salvestamiseks kasutatav nupp **LISA**.

Lahtrid **Kaubad** ekraanil:

31A - Kauba kirjeldus: - Kauba kirjeldus kviitungi lahtrist 10;

81D - Lähtriik: - Võetakse rippmenüü valikust, kui erineval kaubal on erinev kaupade pealelaadimisega riik (kviitungi lahtrist 5). Ei täideta kui on üks kaup või on üks lähtriik.

81E - Sihtriik:



- Võetakse rippmenüü valikust, kui erineval kaubal on erinev kaupade mahalaadimisega riik (kviitungi lahtrist 6). Ei täideta kui on üks kaup või on üks sihtriik.

33 -

Kaubakood:



KONTROLLI

- Sisetakse lahtris 31A oleva kauba kood (6-kohaline), mis on märgitud TIR-märkmiku kollasele kviitungile. Võimalus sirvida kaubakoodi ja kauba kirjelduse vastavust ETT-s.

KONTROLLI

Märkus

Süsteem annab veateate seoses ebaõige kaubakoodiga või kui kaubakood ei vasta kirjeldusele. TIR-märkmiku valdaja teeb märkmikus vastavad parandused, mida toll kinnitab.

80HR -

Transpordivahendi
makseviis:



- **Kui üldosas on transpordivahendi makseviis täidetud, siis kaupade tasandil ei tohi kaupade juures täita.**

35 -

Brutomass:

- Kviitungi lahtrist 11 lahtris 31A olevale kaubale;

80HS -

Kaubasaadetise
viitenumber:

- **Kui kogu kaubasaadetisel on üks viitenumber, siis kauba tasemel ei seda kauba juures täita.**

38 -

Netomass:

- Netomassi andmete olemasolul lahtris 31A olevale kaubale;

80HT - ÜRO ohtlike
kaupade kood:



- Täidetakse kui kaupadeks on ÜRO ohtlike kaupade nimekirja kuuluvad kaubad. Kaupade loetelu rippmenüüst.


81B - Saatja:



- Saatja rippmenüüst . Vali kaubasaatja lahtris 31A olevale kaubale (kui erineval kaubal on erinev saatja). Ei täideta kui on üks kaup või on üks kaubasaatja.

81C - Saaja:



- Saaja rippmenüüst  valitakse kaubasaaja lahtris 31A olevale kaubale (kui erineval kaubal on erinev saaja). Ei täideta. Kui on üks kaup või on üks kaubasaaja.

80HX - Saatja
julgeolekuandmed
- ID:



- Võetakse valikust, kui erineval kaubal on erinev turvalisussaatja. Ei täideta kui on üks kaup või on üks turvalisusaatja.

Lahter 80HY –Saaja julgeoleku andmed –ID – Võetakse valikust, kui erineval kaubal on erinev turvalisussaja. Ei täideta kui on üks kaup või on üks turvalisussaja.

31B - Konteineri number

- Konteineri olemasolul selle number kviitungi lahtrist 9, kui oli deklareeritud üldosas “1-Jah”. Vajadusel **LISA**;

31C - Pakendi liik

31DA - Pakendite arv

**31DB - Pakendamata
kauba tükiarv**

31E - Pakendi markeering

Vajadusel **LISA**;

31C - Pakendi liik

- Rippmenüüst  tehakse vastav valik;

31DA - Pakendite arv

- Täidetakse või mitte vastavalt pakenditüübile kviitungi lahtrist 10;

**31DB - Pakendamata
kauba tükiarv**

- Kauba tükiarv. Täidetakse või mitte vastavalt pakenditüübile. Kui tegemist on mahtkaubaga (näiteks vedelik, killustik, jne), siis jäetakse tühjaks. Pakendamata kaup (pakendiliik NE);

31E - Pakendi markeering

- Markeering pakendil;

Lahtrid 40A – 40C .Info eelneva dokumendi kohta tuleb automaatselt üle üldosast (kui on üks kaup). Deklaratsiooni andmete kopeerimisel üle kontrollida:

**40A - Eelneva dokumendi
liik**

40B - Viide

40C - Lisainfo

80HW - Kaubaartikkel

LISA

Märkus 1

Süsteem võimaldab kauba tasandil eelnevaid dokumente lahtrisse 40A sisestada kuni 9 (k.a).

Märkus 2

Lahtriga 40A ühel real olevatesse lahtritesse (40B-80HW) sisestatakse täiendav teave lahtrisse 40A sisestatud eelneva dokumendi kohta.

Lahtrid 44A – 44C. Lisadokumendid (kviitungi lahtrist 8). Info esitatud dokumentidest tuleb automaatselt üle üldosast. Deklaratsiooni andmete kopeerimisel üle kontrollida:

44A - Esitatud dokumendi liik	44B - Viide	44C - Lisainfo	44CC - Dokument
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="button" value="LAADI FAIL ÜLES"/> <input type="button" value="LIS"/>

Märkus

Juhul kui julgeolekuandmetega transiidideklaratsiooni esitamise korral on Muu eriasjaolu tunnus erinev A-st, siis tuleb lahtrisse 44A “Esitatud dokumendi liik” märkida transpordidokument.

Siinkohal toome ära ka transpordidokumendi loendi:

235 – Konteinerleht;	785 – Lastinimekiri;
271 – Pakkeleht;	787 – Saateleht;
703 – Ettevõttesisene saateleht;	952 – TIR-märkmik;
705 – Veokiri;	955 – ATA-märkmik;
720 – CIM consignment note (rail);	Y022 – Kauba saatja/eksportija;
722 – SMGS- saateleht;	Y023 – Kauba saaja
730 – Maanteeveokiri;	Y024 – Deklarant;
740 – Lennuveokiri;	Y025 – Esindaja;
741 – Koondveokiri;	Y026 – Esindatav;
750 – Lähetusteatis (postipakid);	Y028 – Vedaja;
760 – Kombineeritud veodok. (üldine)	Y029 – Muu volitatud ettevõtja (AEO sertifikaadi number)

Kui kaupu rohkem kui üks, siis ja täida andmed kauba nr 2 kohta.

Lahtrid 44F, 44G ja 44D täidetakse ainult siis, kui on täidetud **lahter 80HZ** –Lisainfo kood:

Lahter 44F –Eksport Euroopa Ühendusest –Valida kas “Jah –1” või “Ei –0”;

Lahter 44G –Eksport EÜ välisest riigist –Täidetakse kui lahter 44F täitmata;

81F - Riskikauba kood

- Vt “Riskikauba” mõistet punktis 1.3 “Kasutatud lühendid ja mõisted”.

81G - Riskikauba kogus

- Vt märkus lahtri 81F “Riskikauba kood” juures.

Ekraani all: .

Kui kaupu on rohkem kui 1, siis klikkida nupul ja seejärel nupule .

Kui kõik kaubad on sisestatud, klikkida nupul .

3.3.1.5 Esitamine

Esitamine

all avaneb ekraan:

Uus dokument - TIR-kviitung julgeoleku andmetega

Liik	Saaja/Saatja	Üldosa	Kaubad	Esitamine
80U - Aktsepteeritud:				80CS - Esitanud ettevõtte nimi:
80X - NCTSi saatedokumendi keel:	ET			80CT - Esitanud ettevõtte kood:
80IA - Kontrollitulemus kood:				80S - Esindaja nimi:
80AG - Olek:				80T - Esindaja õigusvõime:

Ekraani allosas:

Loobu Tagasi Kontrolli

Kui olete veendunud, et andmed on korrektselt sisestatud, vajutage nupule **Kontrolli** - süsteem kontrollib sisestatud andmed. Kui deklaratsioonis esinesid vead, siis kuvatakse **vigade loetelu** ekraanil:

Kontrollimise tulemused

Kontrollimisel väljastati vigu või hoiatusi

Vigade loetelu

Kaup	Lahter	Kirjeldus
	53 - Sihttolliasutus	Kohustuslik väli on sisestamata
	80K - Kviitungi number	Kohustuslik väli on sisestamata
	27 - Laadimiskoht	Kohustuslik väli on sisestamata

Vigade paranduseks vajuta ekraani allosas nupule **Tagasi**, mis viib ekraanile “Uus dokument - TIR-kviitung julgeoleku andmetega”.

Olenevalt veast liigutakse vastavatele ekraanidele lahtrisse paranduste tegemiseks:

80FL - Mahalaadimiskoht:	Talinn
30B - Kaupade kokkuleppelise asukoha kood:	20012

C100 - Kui kontrollimise tulemus on sisestatud, siis ei tohi kaupa kokkuleppelise asukoha kood sisestatud olla.

Kui elektroonsete andmete esitamisel on **vead (punane riba)**, siis andmeid edastada ei ole võimalik ilma paranduste sisse viimiseta.


Kui andmete esitamisel on välja toodud **hoiatused (kollane riba)**, siis need ei takista andmete esitamist.

Kui kontroll õnnestus, siis liigutakse nupuga **Edasi**, mis viib Minu deklaratsioonid ekraanile ja kui andmete edastamine tollile õnnestus, siis ekraanil on kuvatud “Jah”.

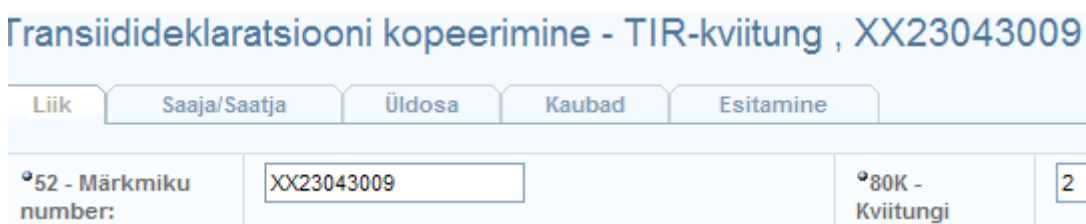
3.3.1.6. Uue kviitungi loomine kopeerimise kaudu

Osaliste peale- ja mahalaadimiste korral võib järgmise veotapi alustamiseks ära kasutada süsteemis juba olevaid eelmise veotapi andmeid ja luua uus kviitung kopeerimise kaudu.

a) Uue kviitungi loomine kopeerimise kaudu Lõpetamise kviitungitest .

Selleks otsitakse kopeerimisel aluseks võetav TIR-kviitung lõpetamise kviitungite juurest järgmiselt: Lõpetamise deklaratsioonid ja vajutada nupule .

Ekraani allosas olevatest nuppudest vali **Kopeeri**, mis viib ekraanile:

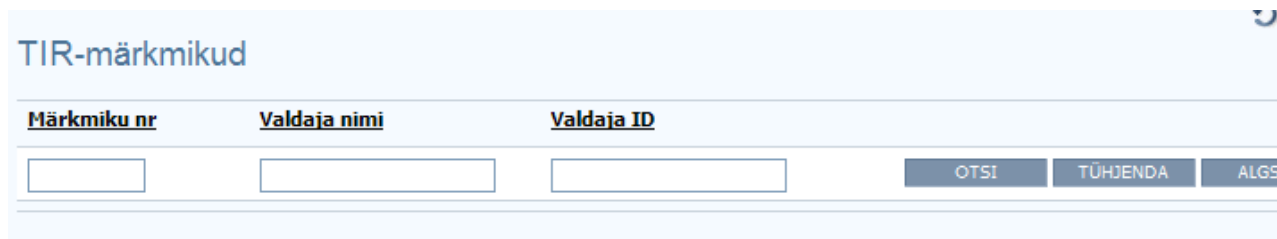


Liik	Saaja/Saatja	Üldosa	Kaubad	Esitamine
52 - Märkmiku number:	XX23043009			80K - Kviitungi
				2

Uue kviitungi loomiseks peavad olema täidetud antud veotappi puudutavad andmed


b) Uue kviitungi loomine kopeerimise kaudu TIR-märkmikud alt. (Vt käesoleva juhendi 5.punkti “TIR-märkmikud”)

Sisenedes TIR-märkmikud - Kõik märkmikud alt avaneb ekraan:



Märkmiku nr	Valdaja nimi	Valdaja ID
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

OTSI **TÜHJENDA** **ALGSE**

Sisestatakse ekraanil TIR-märkmikud: TIR-märkmiku number → **OTSI** → Nupp  viib ekraanile “Märkmik XXX (XXX tähistab TIR-märkmiku numbrit)→ Valitakse ekraani alt nupp **Uus AAR** → Sisestatakse konkreetse veotapi jaoks vajaminevad andmed.

c) Uue kviitungi loomine kopeerimise kaudu Alustamise kviitungitest

3.3.2 TIR-kviitung

“TIR- kviitung” andmetega edastamisel esitab ettevõtja tollile TIR-märkmiku andmed ilma turvalisuse ja julgeoleku andmeteta.

Vt ka eespool punkti 1.2.3. Lahtrite täitmist on kirjeldatud eespool punktis 3.3.1 (TIR-kviitung julgeolekuandmetega).

Kauba toimetamisel ühenduse tolliterritooriumile tuleb TIR-vedude korral juhul kui ettevõtja edastab piiritolliasutusele NCTS-süsteemis TIR-märkmiku andmed ilma turvalisuse ja julgeoleku andmeteta (“TIR-kviitung”), esitada piiritolliasutusele eraldiseisvana sisenemise ülddeklaratsioon (turvalisuse ja julgeoleku andmete esitamiseks) või kauba lähetamisel ühenduse tolliterritooriumilt väljumise ülddeklaratsioon (kui eelnevalt ei ole esitatud ekspordideklaratsioon).

Mitme mahalaadimisega TIR-vedude korral järgmise veoetapi jaoks elektroonsete TIR-veo eelandmete edastamisel tollile esitatakse ettevõtja poolt “TIR-kviitung” andmed.

Ilma turvalisuse ja julgeolekuandmeteta TIR-kviitungi täitmine erineb TIR-kviitung julgeolekuandmete sisestamisest andmekoosseisu poolest.

3.3.2.1 Liik

Uus dokument - TIR-kviitung

Liik	Saaja/Saatja	Üldosa	Kaubad	Esitamine
52 - Märkmiku number:	<input type="text"/>			80K - Kviitungi number: <input type="text"/>
50A - Kehtiv kuni:	<input type="text"/>			1C - Deklaratsiooni liik: TIR
50B - Valdaja ID:	<input type="text"/>			80BZ - Deklaratsiooni suund: <input type="text"/>
50C-H	50C - <input type="text"/>			7 - Kliendi <input type="text"/>

3.3.2.2 Saaja/Saatja

Avaneb ekraan, kus täidetakse lahtrid saaja ja saatja kohta (täitmisest vt eespool - TIR-kviitung julgeoleku andmetega).

Uus dokument - TIR-kviitung

Liik	Saaja/Saatja	Üldosa	Kaubad	Esitamine
53A - Volitatud saaja kood:	<input type="text"/>			
2A-F Saatja	<input type="text"/>			<input type="button" value="LISA"/>
8A-F Saaja	<input type="text"/>			<input type="button" value="LISA"/>

Ekraani allosas:

3.3.2.3 Üldosa

Avaneb ekraan, kus täidetakse lahtrid (täitmisest vt eespool - TIR-kviitung julgeoleku andmetega).

Uus dokument - TIR-kviitung

Liik	Saaja/Saatja	Üldosa	Kaubad	Esitamine
19 - Kaubad konteineris:	<input type="text"/>		26A - Transpordiliik riigis:	<input type="text"/>
80Z - Lähtetolliasutus :	EE4800EE		18A - Transpordivahendi tunnus lähtekohta:	<input type="text"/>

Ekraani allosas:

3.3.2.4 Kaubad

Avaneb ekraan, kus täidetakse lahtrid (täitmisest vt eespool - TIR-kviitung julgeoleku andmetega).

Uus dokument - TIR-kviitung

Liik	Saaja/Saatja	Üldosa	Kaubad	Esitamine
32 - Kauba jrk nr	33 - Kaubakood	31A - Kauba kirjeldus	35 - Brutomass	38 - Netomass

Ekraani all:

3.3.2.5 Esitamine

Uus dokument - TIR-kviitung

Liik	Saaja/Saatja	Üldosa	Kaubad	Esitamine
80U - Aktsepteeritud:			80CS - Esitanud ettevõtte nimi:	
80X - NCTSi saatedokumendi keel:	ET		80CT - Esitanud ettevõtte kood:	

Ekraani allosas:

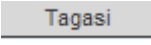
Vajutades nupule süsteem kontrollib sisestatud andmeid ja viib ekraanile:

Kontrollimise tulemused

Kontrollimisel väljastati vigu või hoiatusi

Vigade loetelu

Kaup	Lahter	Kirjeldus
	53 - Sihttolliasutus	Kohustuslik väli on sisestamata

Vigade paranduseks vajuta ekraani allosas nupule , mis viib ekraanile “Uus dokument –TIR-kviitung”. Olenevalt veast liigutakse vastavale ekraanidele lahtritesse paranduste tegemiseks.

Kui kontroll õnnestus, siis liigutakse nupuga , mis viib ekraanile Minu deklaratsioonid ja kui andmete edastamine tollile õnnestus, siis ekraanile on kuvatud “Jah”.

4. Deklaratsioonid

Deklaratsioonide menüü alla kuvatakse vaatlemiseks kõik tollile esitatud deklaratsioonid. Erinevalt deklaratsioonide mustanditest on deklaratsioonide puhul võimalik näha muutmiste ajalugu.

Deklaratsioonid

jagunevad:



- Alustamise deklaratsioonid
- Lõpetamise deklaratsioonid
- Vahetolliasutuse deklaratsioonid
- Kõik deklaratsioonid

Vahetolliasutuse deklaratsioonid ei ole kasutusel TIR-vedude puhul

Loendite valik sõltub kasutaja õigustest. Valik “Lõpetamise deklaratsioonid” avaneb ainult volitatud kaubasaaja õigustega isikule.

Alustamise deklaratsioonide loendis on kõik tollile esitatud transiitveod, mis pole jõudnud lõplikku staatusesse (nt transiidi protseduur lõpetatud, tühistatud).

Lõpetamise deklaratsioonide loendis on kõik volitatud saaja poolt lõpetamisel olevad deklaratsioonid.

Kõik deklaratsioonid loendis all näeb kõiki deklaratsioone, nii alustamise kui ka lõpetamise, sõltumata nende olekust.

Deklaratsioonide vaatlemiseks tuleb teha vastav valik. Näiteks “Kõik deklaratsioonid”, kus loend sisaldab kõiki tollile esitatud transiidi deklaratsioone (nii alustamise kui ka lõpetamise), sõltumata nende olekust.

Iga loendi rea lõpus on luubikujuline nupp , mis viib vastavale ekraanile kas “Alustamise deklaratsioonide ajalugu” või “Lõpetamise deklaratsioonide ajalugu”.

Deklaratsiooni tolliviitele klikkides kuvatakse viimane vaatluse versioon.

Avanenud leheküljel on näha deklaratsiooni üldandmed, deklaratsiooni number MRN, kuupäev, deklaratsiooni olek.


4.1 Alustamise deklaratsioonid

Alustamise deklaratsioonid on loend aktiivsetest (on veel töös) veoetapi alustamise transiidi (sh TIR-kviitungitest). Avaneb ekraan:

Liik	Tolliviide	Reference number (LRN)	Kliendi viitenumber (LRN)	Veoki nr
* * T- T1 T2 T2F T2SM TIR	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	<u>09EE1160EEN0002075</u>	0914041608EE0000012382	dataset A õige	LKW 52
	<u>09EE1160EEN0002083</u>	0915041105EE0000012410		LKW52

Kõigi ülaltoodud väljade järgi on võimalik loendit filtreerida ja sorteerida. Deklaratsiooni liik TIR välja valimisel liigu edasi valides nupp Otsi-toob ekraanile ainult TIR-kviitungid. Iga loendi real on seadistamise nupp.

Deklaratsiooni tolliviitele vajutades kuvatakse deklaratsioonist viimane vaatluse versioon.

Igale loendi reale kuvatakse luubikujuline nupp , mis viib ekraanile "Alustamise deklaratsiooni ajalugu":

Alustamise deklaratsiooni ajalugu - 09EE4800EET0002507, AA030

Liik: TIR
Tegevuse liik: Tegevused lähtetolliasutuses
TIR-märkmik: AA03092007

Deklaratsiooni tolliviitele vajutades kuvatakse viimane vaatluse versioon.

Avanenud ekraanil on nähtavad kviitungi üldosa andmed, MRN number, olek, kuupäev, deklaratsiooni olek.

Ekraani allosas on nupp , klõpsates sellel kopeeritakse kõiki kviitungi andmeid.

Kui kaup on tolliasutuses esitatud ja kviitung aktsepteeritud ning kaup transiidiks vabastatud, siis olekuks on "Kaup vabastatud transiidiks". Kuni selle ajani on võimalik kviitungit korrigeerida, kustutada või tühistada.

Kui kaup on transiidiks vabastatud, siis kviitungit saab vajadusel tühistada juhul kui kaup ei ole veel jõudnud veoetapi STA-sse. Kustutamine ei tähenda, et kviitung kustutatakse süsteemist jäädavalt, vaid see läheb mitte aktiivsesse olekusse.

4.2 Lõpetamise deklaratsioonid

Lõpetamise deklaratsioonid on loend aktiivsetest (on veel töös) lõpetamise deklaratsioonidest.

Loend “Lõpetamise deklaratsioonid” avaneb ainult volitatud kaubasaaja õigustega isikule.


Küsitud MRN-ga deklaratsioon ilmub lõpetamise deklaratsioonide loendisse.

Lõpetamise deklaratsioonid

Liik	Tolliviide	Veoki nr	LTA	STA	Saabunud	Olek
*						*
T-			+☰	+☰		
T1						
T2	09IT04150844580009	LKW 52	IT014100	EE1660EE		AAR saabunud
T2F						
T2SM						
TIR	09IT04150904080002	LKW 52	IT014100	EE1660EE		AAR saabunud

Kõigi ülalnimetatud väljade järgi on võimalik loendit filtreerida ja sorteerida.

Deklaratsiooni tolliviitele vajutades kuvatakse deklaratsioonist viimane versioon.

Igale loendi reale kuvatakse luubikujuline nupp , mis viib ekraanile:

Lõpetamise deklaratsiooni ajalugu - 09EE4800EET0002507,

Liik: TIR
Tegevuse liik: Tegevused sihttolliasutuses
TIR-märkmik: AA03092007
Leht: 2

Ekraani allosas:

Tagasi

Kopeeri

Korrigeeri

Vabasta kaubad

4.2.1 Volitatud kaubasaaja loend

Märkus 1

Volitatud kaubasaajal on õigus esitada saabumisteade, st lõpetada veotapp süsteemis ilma kaupa tollile esitamata.

Märkus 2

Volitatud kaubasaaja staatusega isikul on soovitatav teavitada oma staatuse omamisest ning paluda lahtri 53A täitmist TIR-veo alustamisel.

Lahtri 53A täitmine (sisestatakse EORI või äriregistri nr) annab volitatud kaubasaajale võimaluse näha eeldeklaratsioone (olek AAR saabunud) lõpetamise deklaratsioonide loendis.

Lõpetamise deklaratsioonid

Liik	Tolliviide	Turvaandmed	Märkmik	Leht	Printsipaali req. kood	Printsipaal/kaupleja	Valdaja ID	Ve
*		*						

Kui lahter 53A jääb täitmata, siis on vajalik kasutada nuppu , kuhu sisestatakse vastav MRN number, misjärel süsteem kuvab **Kaup saabunud ekraanipildi**.

4.2.1.1 Saabumisteatel täidetavad lahtrid

1. Liik

Lahter 80K – Kviitungi number

2. Saaja/Saatja

Lahter 80L-80R – Kaupleja (saabumisteate edastaja) äriregistrikood sihtkohas

3. Üldosa

Lahter 80AB - Tegelik sihttolliasutus

Lahter 80JR – Kokkuleppelise asukoha kood saabumisel. Märgitakse terminali kood (terminalipidamise loalt kui kaubad suunatakse edasi ajutisele ladustamisele terminalis).

Lahter 80JT - Kaupade heakskiidetud asukoht, so tolliga kokku lepitud kaubaasukoht volitatud kaubasaaja TIR-vedudel loal.

4. Vahejuhtumid

Kui teekonna käigus toimusid vahejuhtumid (avarii, veduki vahetamine, jne) ning need ei ole veel NCTS süsteemi sisestatud juhtumi toimumise kohas, siis tuleb need sisestada kauba saabumisel. Täidetakse asjassepuutuvad lahtrid

5. Esitamine

Lahter 80JQ – Saabumisest teavitamise koht;

Lahter 80JU - Keel sihttolliasutuses – vajadusel

Lahter 80BW – Mahalaaditud pakkeüksuste arv

Lahter 80JV – Lihtsustatud protseduur, **valik 1-JAH**, kui kauba saabumise kohaks on heakskiidetud asukoht.

Ekraani allosas nupp “**Kontrolli**”

Lõpetamise TIR-kviitungi ajalugu

TIR-märkmiku number: AA12111114

Lehe number: 4

Tollivide: 09EE3300EET0000286

Veetapi alustamise tolliasutus: EE3300EE - Pärnu Teeninduskoht

Veetapi lõpetamise tolliasutus: EE3370EE - Rapla Teeninduskoht

Vedaja: RÄTSTA VEOD OÜ, EST/031/2195

Järelepäringule vastamata: Ei

Uus olek	Aeg	
AAR saabunud	19.02.2009 10:42:07	€
Esitatud	19.02.2009 11:30:04	€
Mahalaadimise loa ootel	19.02.2009 11:30:06	€
Mahalaadimine lubatud	19.02.2009 11:31:17	€

4.2.1.2 Mahalaadimisteate andmete sisestamisel täidetavad lahtrid:

Saabumisteade edastatakse tollile ning peale ooteaja möödumist edastatakse volitatud kaubasaajale mahalaadimisluba (olek "Mahalaadimine lubatud"). Peale olekut "Mahalaadimine lubatud" liikuda edasi kasutades nuppu "**Mahalaadimise märkused**" ning sisestatakse mahalaadimise andmed.

1.Üldosa

Lahter 80BK - 80BM – Järgnev toiming, Tolliviide (dokumendi viitenumber) ja Lisainfo (dokumendi kuupäev). Kui kaup läheb terminali, siis valida TERM ja tolliviiteks märkida see MRN, mille saate süsteemist TERM.

NB! Esmalt peab saama NCTS-s mahalaadimise loa ja seejärel võib esitada ladustamisteate süsteemi TERM.

2.Esitamine

Lahter 80BW - Mahalaaditud pakkeüksuste arv: eeltäidetud;

Lahter 80BD - Tõkendid korras, valik klassifikaatorist: 0-EI või 1-JAH;

Lahter 80BF - Erinevused mahalaadimisel puuduvad, valik klassifikaatorist: 0-EI või 1-JAH;

Lahter 80BG - Mahalaadimise lõpp, valik klassifikaatorist: 0-EI või 1-JAH

Raporti esitamiseks nupp "**Kontrolli**".

Kui tõkend/ tent/ tross rikutud, siis teavitada koheselt tolli, täites mahalaadimisraporti esitamisel järgmised lahtrid:

1. Üldosa

Lahter 80JA- Teised kontrollitulemused: nt. Soov alustada mahalaadimist

2. Esitamine

Lahter 80BD - Tõkendid korras: 0-EI

Lahter 80BE - Mahalaadimise märkused: nt. Tõkend rikutud;

Lahter 80BF - Erinevused mahalaadimisel puuduvad: 0-EI;

Lahter 80BG - Mahalaadimise lõpp: kui valitakse 0-EI, siis saadetakse tolli poolt uus mahalaadimisraport.

Volitatud saajal saab kviitungi olekuks – Mahalaadimisel erinevused:

Liik: TIR
 Toiming liik: Tegevused sihtloasutuses
 TIR-märkmik: XE05052010
 Leht: 6
 Tolliviide: 09EE1160EET0018182
 Kliendi viitenumber (LRN):
 Lähtetolliasutus: EE1160EE - Paldiski teeninduskoht
 Sihttolliasutus: EE3300EE - Pärnu teeninduskoht
 Valdaja: EE10029855 - Kau Auto AS, EST/031.0831

Uus olek	Kuupäev	Lisainfo
AAR saabunud	12.08.2009 16:34:25	
Aktsepteeritud	17.08.2009 14:51:00	
Mahalaadimine lubatud	17.08.2009 14:52:32	
Mahalaadimisel erinevused	18.08.2009 08:44:26	

Tolliametnikul on nüüd lisaks nupp “Anna mahalaadimisluba” (ja teine nupp “Vabasta kaubad”).

Kui tolliametnik otsustab kaupa ja dokumente mitte kontrollida, siis annab ta uue Mahalaadimisloa kuhu volitatud kaubasaaja saab sisestada **mahalaadimise märkusi**:

Erinevuste korral täidetakse volitatud kaubasaaja poolt vastavad lahtrid.

Näiteks. volitatud kaubasaaja on sisestanud järgmised lahtrid:

80Y (Kogubrutomass: 1 659, enne oli -1660); (80JA - Teised kontrollitulemused: lõplik mahalaadimisraport); 80BG (Mahalaadimise lõpp: 1-Jah); 80BK (Järgmine toiming); 80BF (Erinevused mahalaadimisel puuduvad) - 0-EI.

Ametnikul jätkuvad tegevused lõpetamise deklaratsiooni ajalooekraanil

Kviitungi lõppolekuks NCTS süsteemis saab/ jääb - **Vedu lõpetatud**.

4.3 Kõik deklaratsioonid

Kõik deklaratsioonid on loend kõigist esitatud TIR-kviitungitest. Avaneb ekraan:

Kõik deklaratsioonid


Liik	Tolliviide	Märkmik	Leht	Printsipaali req. kood	Printsipaal/valdaja
*	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

Kõigi ülalnimetatud väljade järgi on võimalik loendit filtreerida ja sorteerida.

Deklaratsiooni tolliviitele vajutades kuvatakse deklaratsioonist viimane versioon vaatamiseks.

Igale loendi reale kuvatakse luubikujuline nupp .

4.4 Deklaratsiooni korrigeerimine

Deklaratsiooni andmeid võib muuta (korrigeerida) kuni deklaratsiooni olekuni “**Kaubad vabastatud transiidiks**”, kasutades vastavat nuppu .

Muudetud andmetega deklaratsioon tuleb esitada uuesti.

Esitamise koval tuleb **kindlasti** täita lahter 80FF “Järelkande koht:”

80FF - Järelkande koht:	<input type="text"/>
-------------------------	----------------------

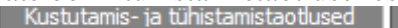
, kuhu sisestatakse deklaratsiooni selle osa nimetus, kus parandus tehti, näiteks Üldosa.

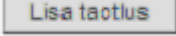
4.5 Deklaratsiooni tühistamine/kustutamine

Süsteemis on eristatud deklaratsiooni tühistamine ja kustutamine. Deklaratsiooni saab kustutada kuni kauba vabastamiseni transiidiks.

Kui kaup on transiidiks vabastatud, siis deklaratsiooni saab vajadusel tühistada, kui kaup ei ole veel jõudnud STA-sse.

Kustutamine ei tähenda, et deklaratsioon kustutatakse jäädavalt süsteemist, vaid see läheb mitteaktiivsesse olekusse.

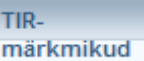
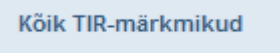
Deklaratsiooni tühistamistaotluse esitamiseks tuleb alustamise ajaloo leheküljel klikkida nupul .

Klikkida nupul  ja avaneval ekraanil sisestada deklaratsiooni tühistamise põhjus ning vajutada nupule Esita taotlus.




Tühistamistaotlus jääb olekusse käsitlemata kuni tolliametnik on taotluse osas otsuse teinud (aktsepteerinud või tagasi lükanud).


5. TIR-märkmikud

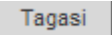
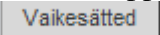

Loend kõigist TIR-märkmikest, mis on TIR-süsteemis.

	jagunevad: 
---	--


Sisenedes Kõik märkmikud alt avaneb ekraan:

TIR-märkmikud		
Märkmiku nr	Valdaja nimi	Valdaja ID
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
		  

Loendi real on seadistamise nupp , mis viib Loetelu väljanägemise muutmise ekraanile.

Ekraani all:   

Kõigi ülal nimetatud väljade järgi on võimalik loendit filtreerida ja sorteerida.

Igale loendi reale kuvatakse , mis viib ekraanile “TIR-märkmik XXX” (XXX tähistab TIR-märkmiku numbrit).

Ekraani allosas nupud: Uus AAR Tagasi.

6. Aruanded

Aruanded koosnevad: Aruanded ja Määratud aruanded.

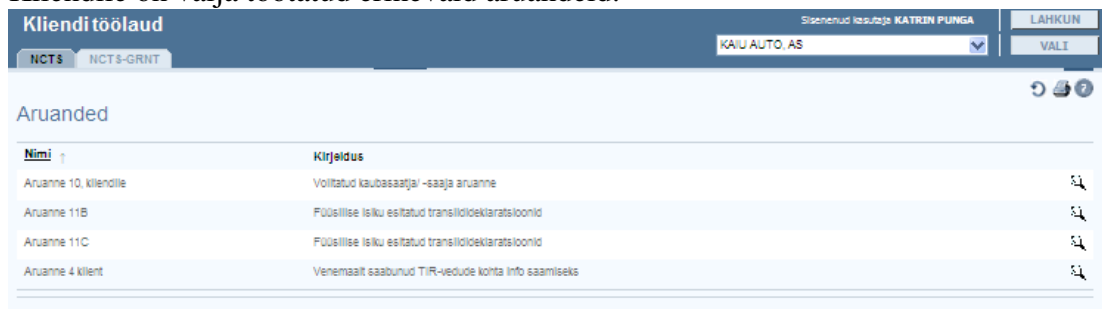


Aruanded on loend kõigist aruannetest.

Määratud aruanded on loend kõigist määratud aruannetest. Koostatud aruannete korduvkasutamiseks on võimalik aruandeid salvestada enda poolt antud pealkirjadena.

6.1 Aruanded

Kliendile on välja töötatud erinevaid aruandeid.



Aruanne 4: Venemaalt saabunud TIR-veod

Eesti Autovedajate Assotsiatsiooni (ERAA) poolt tehtav päring Venemaalt saabunud TIR-vedude kohta

Aruanne 10. Volitatud saaja aruanne

Volitatud kaubasaatja juures vormistatud transiidi deklaratsioonide ning volitatud kaubasaaja juures vormistatud transiidi deklaratsioonide ja TIR-kviitungite edastamiseks ning arhiveerimiseks.

Volitatud kaubasaatja juures alustatud transiitvedude korral annab infot veo alustamise andmetest ja transiidile eelnevast tollikäitlusviisist.

Volitatud kaubasaaja juures lõpetatud transiitvedude ja TIR-vedude korral annab infot kauba mahalaadimisest ja järgmisest toimingust.

Aruanne 11 B ja 11C.

Aruanne 11B. Füüsilise isiku esitatud transiidideklaratsioonid (juhi aruanne).

Tinglikult võiks nimetada juhi aruandeks. Võimaldab juriidilisel isikul saada arvulist ülevaadet tema alluvuses töötavate füüsiliste isikute poolt elektroonselt esitatud TIR-kviitungitest ja transiidi deklaratsioonidest.

Sisestatavad väljad: deklaratsiooni esitaja isikukood, deklaratsiooni liik ja ajavahemik.

Märkus

Antud aruande koostamiseks on vajalikud MTAst taotleda “Juhi aruanne” õigused.

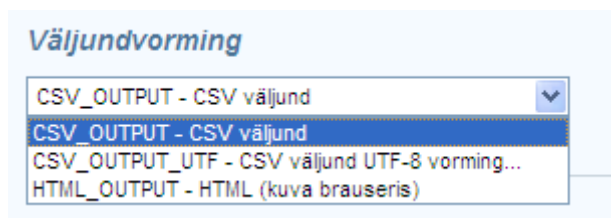
Aruanne 11C . Füüsilise isiku esitatud transiidideklaratsioonid

Tavatöötaja aruanne. Võimaldab koostada aruande töötaja enda poolt esitatud deklaratsioonidest.

Sisestatavad väljad: deklaratsiooni liik, TIR-märkmiku valdaja ID-kood või printsipaali TIN, ajavahemik.

Aruande veergude alt saab määrata milliseid veerge aruandesse väljastatakse (Grupeeri või Peida). Grupeeri valikuid ei ole soovitatav kasutada, sest kui grupeerida valesti, siis väljastatavate andmete hulk, kuju võib muutuda ning andmed ei pruugi olla tõesed. Kui kaste ei märgistata kuvatakse kõik veerud aruandesse.

Aruannet on võimalik saada erinevates vormingutes, selleks tuleb valikust leida endale sobiv:



Kui kõik vajalikud tingimused aruande koostamiseks on sisestatud ning valitud sobiv väljundivorming tuleb vajutada nupule .

Aruandeid on võimalik ka eksportida XML-kujul vajutades nupule .

6.2 Määratud aruanded

Vajadusel saab aruandeid salvestada, mida hiljem saab valida ja kergesti muuta menüüst valiku alt Määratud aruanded.

Selleks tuleb vajutada nuppu .

7. Päringuprotseduur

Päringuprotseduur on transiidiprotseduuri lõpetamine otsingu meetodil.


Kui transiidiprotseduur on lõpetamata ettenähtud tähtaja jooksul (**piiraeg deklaratsioonil pluss 7 päeva**), siis algatab LTA päringuprotseduuri STAg.

Juhtudel kui protseduuri ei saa lõpetada kuni 28 päeva jooksul päringuprotseduuri algatamisest STAg, saadetakse Eesti TIR-märkmiku valdajale (MTA NCTS-süsteemi elektroonsete TIR-veo eelandmete edastaja) elektroonne sõnum IE140 “Järelpäringud lõpetamata veo kohta” selleks, et saada tõendeid transiidiprotseduuri (TIR-veoetapi lõppemise) kohta.

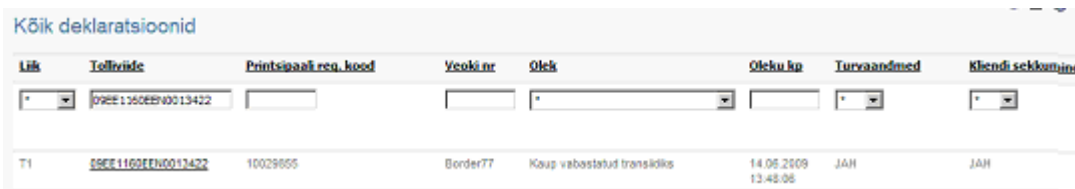
TIR-märkmiku valdajal on vastamiseks 28 päeva.

Selle aja sees on TIR-märkmiku valdajal võimalus vastata sõnumi IE141 “Teave saabumata liikumise kohta” saatmisega.

Vastamiseks tuleb valida menüüst Alustamise deklaratsioonid või Kõik deklaratsioonid ning vaadata veergu “Kliendi sekkumine”, **kui selles veerus on märgitud “Jah”**, siis tuleb minna

deklaratsiooni ajaloo lehele klikkides nupul  ning seejärel klikkides nupul

Päringud printsiipalile



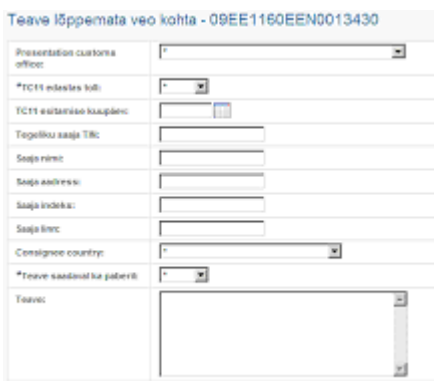
Liik	Tollivide	Printsiipalireu_kood	Veoki nr	Olek	Oleku kp	Turvaandmed	Kliendi sekkumine
T1	09EE1160EEN0013430	10029655	Border77	Kaup vabastatud transiitiks	14.05.2009 13:43:06	JAH	JAH

Märkus

Eesti TIR-märkmiku valdajal (MTA NCTS-süsteemi elektroonsete TIR-veoetapi eelandmete edastaja) tuleb jälgida Alustamise deklaratsioonid või Kõik deklaratsioonid all neid deklaratsioone, mille korral loendisse “Kliendi sekkumine” alla tekib “Jah” selleks, et vastata Transiidi keskasutuse poolt saadetud sõnumile IE140.

Järgmisel kuval on päringuprotseduuri olekud ning alumises servas on nupp “Vastus”.

Kui vastamiseks ettenähtud tähtaeg on aegunud, siis nuppu ei ole näha. Nupp kaob ära ka seejärel, kui vastus on saadetud.



Täidetakse kõik kohustuslikud väljad: tegelik sihttolliasutus, tegelik sihtriik, info dokumentide kohta paber kandjal.

Kui lahtri “Teave saadaval ka paberil” korral teha valik “Jah”, siis on tegeliku saaja andmed kohustuslikud.

Klikkides oleku järel real oleval tähisel (näiteks CC141A) saab vaadata sõnumi sisu.



Olek	Oleku kp	Saadatud	Vastu viidet
Selgituse aktiiv loetud	14.06.2009		
Selgituse aktiiv saadud	14.06.2009		
Selgituse aktiiv saadud	18.06.2009	CC141A	
Selgituse aktiiv saadud	18.06.2009		CC141A